

U skladu sa članom 27., stav 1., alineja 3., u vezi sa članom 30., stav 1., alineja 3., Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 59/05, 52/11) te članom 15., stav 1., alineja 3., u vezi sa članom 25., stav 2., alineja 9., Statuta Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 94/07) (u daljem tekstu: AKAZ), direktor AKAZ-a podnosi Upravnom vijeću AKAZ-a:

Izveštaj o radu za 2014. godinu.

1. Uvod

Izveštaj o radu AKAZ-a za period 1. januar – 31. decembar 2014. godine predstavlja rad Agencije u protekloj godini u odnosu na aktivnosti predviđene Programom rada i utroška sredstava za 2014. godinu (broj: 02-02-598-3/14 od 25.04.2014.), usvojenog Odlukom o usvajanju Programa utroška sa kriterijima raspodjele sredstava „Tekući transferi drugim nivoima vlasti – AKAZ“ utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) za 2014. godinu Federalnom ministarstvu zdravstva (SN FBiH 30/14) od 18.04.2014. godine, koju je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela na svojoj 109. sjednici, održanoj 09.04.2014. godine.

AKAZ je u 2014. godini redovno ispunjavao zakonske obaveze u svim segmentima za koje je zadužen i ovlašten. Također, Agencija je započela i sa realizacijom novih programskih i projektnih aktivnosti koje su neophodne za upotpunjavanje profesionalne agende AKAZ-a, ali i obezbjeđivanje neophodne finansijske stabilnosti koja je, na žalost, ponovo i u ovoj godini, bila ozbiljno ugrožena.

Bez obzira na nestabilno političko ozračje i nepovoljnu ekonomsku situaciju u Bosni i Hercegovini, zahvaljujući izuzetnim naporima uposlenika i suradnika Agencije, AKAZ je u 2014. godini ostavio najbolje rezultate od osnivanja. U februaru je realiziran vanjski pregled **Doma zdravlja Gračanica**, te je ovaj dom zdravlja postao i **prvi akreditirani dom zdravlja u Bosni i Hercegovini** u cjelini sa svim službama i organizacionim jedinicama. Također, u sklopu suradnje s UNICEF-om BiH izvršen je vanjski pregled u 10 bolnica u FBiH, te je u ovoj godini dodijeljena **fokusirana akreditacija** (na osnovu preporuka UNICEF-a i SZO za uspješno dojenje) – „**bolnice prijatelji beba**“ za **ukupno 11 bolnica**. **Akreditacijski status je dodijeljen i centrima za mentalno zdravlje (CMZ) za njih ukupno 13** odlukom Upravnog odbora AKAZ-a u 2014. godini. U ovoj godini obavljeno je osam vanjskih pregleda CMZ. Pored ovih aktivnosti, AKAZ je puno energije i napora uložio u obuku zdravstvenih profesionalaca u FBiH, tako da je kroz **edukativne programe** direktno bilo uključeno **662 zdravstvenih djelatnika** (116 – osnovna obuka, 273 – TPM JUDZKS, 74 apoteke, 81 – usluge naklonjene mladima, 95 – UNICEF i 23 ProSes) iz FBiH za ukupno 78 radnih dana predavanja, a obavljeno je i **66 facilitatorskih posjeta u 14 zdravstvenih ustanova**. Uz odgovorajuću finansijsku podršku rezultati bi zasigurno bili znatno bolji.

U Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) pored politički turbulentne situacije te jedne političke većine u Parlamentu FBiH, a druge u Vladi Federacije, tri ključna događaja su obilježila 2014. godinu što je u značajnoj mjeri opterećivalo rad Agencije. To su demonstracije/nemiri iz februara, poplave u maju i opći izbori u oktobru 2014. godine.

Februarski nemiri u Bosni i Hercegovini su **socijalni protesti** koji su započeti u februaru 2014. u više gradova i mjesta u Bosni i Hercegovini. Demonstracije su započele 5. februara u Tuzli, a nastavljene su u drugim gradovima: Sarajevo, Zenica, Mostar, Jajce, Brčko, Bihać, Konjic, Doboj, Prijedor, Travnik, Bugojno, Donji Vakuf, Kakanj, Visoko, Breza, Gračanica, Sanski Most, Cazin, Živi nice, Goražde, Orašje, Novi Travnik, Vitez, Srebrenik, Bijeljina, Prozor, Tešanj i Livno. Sredinom maja 2014. su se desile **katastrofalne poplave** nakon padavina koje su prevazišle rekord zadnjih 120 godina, od kako se vrše mjerenja. Samo u periodu od 48 sati (13-14. maja 2014.) palo je u nekim područjima Bosne i Hercegovine oko 150 l/m² Iz korita su se izlile rijeke Bosna, Drina, Sana, Sava, Vrbas i druge. Poplavljeni su Orašje, Domaljevac Šamac, Odžak, Brčko, Maglaj, Doboj, Derventa, Tuzla, Prijedor, Travnik, Janja, Bijeljina, Zenica, Živinice, Vareš, Zavidovići, Ključ, Banja Luka, Čelinac i mnoga druga mjesta i naselja. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine proglasila je 15. maja stanje prirodne nesreće, a Vlada RS je 17. maja proglasila vanrednu situaciju na cijelom području entiteta. Prema procjenama načinjene štete iznose nekoliko milijardi KM. Predsjednik Vijeća ministara BiH Bevanda je 10. jula 2014. izjavio da štete iznose oko 15% BDP. U sektoru saobraćaja (drumski, željeznički) načinjena je materijalna šteta oko 200 miliona KM. Direktne ili indirektne posljedice poplave obuhvataju milion i po građana u BiH. **Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2014.** održani su 12. oktobra 2014. godine. Na izborima su birani članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predstavnici za Predstavnički dom Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Predsjednik Republike Srpske, Potpredsjednik Republike Srpske i predstavnici za Narodnu skupštinu Republike Srpske, kao i predstavnici za Skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine. Izborna kampanja za Opće izbore 2014. godine službeno je započela 12. septembra, a nezvanično i mnogo ranije.

Uvodni dio obrađuje finansijski aspekt poslovanja AKAZ kao i na nesrazmjer zadataka koje AKAZ, s naslova zakona, mora ispunjavati i, s druge strane, radnog kadra i profesionalne strukture istoga.

Naime, u 2014. godini, unatoč odobrenim sredstvima transfera Budžeta FBiH u iznosu od 300.000,00 KM, AKAZ je, od 12 mjesečnih tranši, do isteka kalendarske godine, primio ukupno 7, to jest 175.000,00 KM. Važno je napomenuti, pri tom, da su, po Odluci Vlade o usvajanju finansijskog plana AKAZ-a za 2015. godinu („Službene novine Federacije BiH“ broj 95/14), odnosno Finansijskom planu sredstava raspoređena za sljedeće namjene: Bruto plaće i naknade za 6 uposlenika (252.700 KM), doprinosi poslodavca (22.500 KM) i naknada članovima Upravnog vijeća AKAZ, na godišnjem nivou iznosi cca 52.000,00 KM onda je jasno da je efektivni iznos kojim AKAZ raspolaže manji od neophodnog za podmirenje obaveznih troškova (327.200 KM bez ukalkulisanih troškova za materijal i usluge).

Dakle, poslovanje upravne organizacije sa neizvjesnim prilivom sredstava iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine koji je već i tako ispod granice održivosti minimuma poslovanja, nužno je pod velikim pritiskom alternativnog prihodovanja sredstava koja je zatim potrebno usmjeravati na podmirivanje planiranih troškova koji bi inače bili namireni iz budžetskog izvora. To je finansijsko opterećenje koje utječe sveobuhvatno na rad Agencije i onemogućava adekvatno planiranje radnih obaveza i zadataka, kao i izvršavanje periodičnih i/ili godišnjih planiranih aktivnosti. Također, fokus rada se, u tim uslovima, pomijera više i prije ka tržišnim sferama, nego li ka akutnim pitanjima struke.

(Napomena: U trenutku pisanja ovog izvještaja, fiskalna godina još nije okončana pa se isplata preostalih pet tranši očekuje najdalje do kraja mjeseca januara 2015. godine, a kako bi i Vlada F BiH ispunila svoju zakonsku obavezu u smislu izvršenja Budžeta F BiH. Ipak, zastoje u primanju tranši iz Federalnog Budžeta bitno je označio poslovanje AKAZ-a u 2013. i 2014. godini i biti će predmetom niza budućih aktivnosti neophodnih da se efekat ove činjenice amortizira i neutralizira kako se ne bi trajno negativno odrazio na sve aspekte rada AKAZ-a. S tim u vezi, poslovanje AKAZ-a u 2015. godini već je pod hipotekom prethodnog perioda i menadžment je time ograničen i uvjetovan u izradi i realizaciji plana za 2015. godinu.)

Druga oznaka poslovanja AKAZ-a u 2014. godini, kako je već prethodno napomenuto, ogleda se u nesrazmjeru zakonskih obaveza koje AKAZ već od svog osnivanja, pa i kroz 2014. godinu uspješno izvršava, i radnog kadra tj. **broja i strukture zaposlenih radnika u AKAZ-u.**

Naime, od 2009. godine, AKAZ zapošljava samo jednu (1) osobu sa VSS i četiri (4) sa SSS. Osim ovih, u AKAZ-u je zaposlen i direktor kojega ne bi trebalo pominjati kada se govori o strukturi zaposlenika agencije stoga što njegova/njezina stručna sprema ne čini kontekst u smislu razmatranja poslovanja AKAZ-a u vezi referentskih poslova već isključivo menadžerskih - kako je to i propisano Zakonom i Statutom. Ipak, napominjemo da su u prošlosti, kao i u 2014. godini i osobe na poziciji direktora bile primorane izvršavati referentske i ine poslove da poslovanje AKAZ-a ne bi trpjelo, unatoč jasnom opisu rada koji ne predviđa obavljanje takve vrste poslova (vidi: Zakon i Statut). Pomenuto znači sljedeće: ukoliko AKAZ želi da izvršava zakonom predviđene obaveze, onda svi zaposleni i direktor moraju raditi dodatne poslove. Posljedica toga je pojačano trošenje ljudskih resursa i radnih potencijala AKAZ-a te moguća nedostatnost performansi.

Jedini učinkovit i trajan način da se premosti ovaj problem bio bi **otvaranje novih radnih mjesta.** Prvobitni nacrt Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u AKAZ-u, izrađen prije početka rada Agencije, predviđao je broj od šesnaest (16) zaposlenih kao optimum za rad i obavljanje zadataka predviđenih u pozitivnim propisima FBiH. AKAZ je ukazivao na ovaj problem i u 2013. i 2014. godini u vidu analize i dopisa koji su poslani Federalnom ministarstvu zdravstva i premijeru Vlade FBiH. Odgovor na pomenuti dopis, Federalno ministarstvo zdravstva je dostavilo AKAZ-u i u njemu se saopštava da povećanje budžetske potpore i zapošljavanje novog kadra treba kandidirati na sjednice Vlade Federacije BiH koje će se održavati u 2014. godini, a čija tematika će biti vezana za Budžet 2014. godine što po našim saznanjima nije učinjeno .

Da bi AKAZ mogao izvršavati zakonske obaveze koje predviđaju postizanje rezultata najsloženijih stručnih zadataka, a dok se ne odobri zapošljavanje novih radnika, rješenje je angažman po osnovi ugovora o djelu. Ova solucija, naravno, nije operativna kada je u pitanju obavljanje poslova iz opisa radnih mjesta predviđenih općim aktima, ali može, u jednom dijelu, pomoći u ostvarenju radnih zadataka AKAZ-a. Ipak, za kvalitetan, stabilan, efikasan i efektan rad AKAZ-a, pravo i dugoročno rješenje nalazi se u **potpunom faznom kadriranju do optimalnog broja zaposlenih.** Tek imajući u vidu narečeno, poslovanje AKAZ-a u protekloj godini može se sagledati jasno i cijeneći na adekvatan način sve što je učinjeno i ostvareno.

Sadržaj Izvještaja o radu za 2014. godinu

1. Uvod
2. Rad Upravnog vijeća AKAZ-a
3. Edukacija i obuka zdravstvenih profesionalaca
 - a) Dom zdravlja Cazin;
 - b) Edukacija TPM iz Zeničko-dobojskog kantona
 - c) Obuka za top menadžere zdravstvenih ustanova u FBiH
 - d) Zavod za alkoholizam i druge toksikomanije i ZZJZ KS
 - e) Specijalizanti porodične medicine
4. Facilitacija u zdravstvenim ustanovama
 - a) Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo
 - b) Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
 - c) Dom zdravlja Kantona Sarajevo
5. Akreditacijski i sertifikacijski standardi i indikatori izvedbe:
 - a) Sertifikacijski standardi za transplantacijsku medicinu
 - b) Standardi za ambulante/timove porodične medicine;
 - c) Standardi za akreditaciju“ bolnica – prijatelja beba“
 - d) Akreditacijski stanadardi za centre za rani rast i razvoj djece;
 - e) Akreditacijski stanadardi za drop-in centre;
 - f) Akreditacijski stanadardi DPST usluge;
 - g) Indikatori izvedbe za domove zdravlja i bolnice.
6. Uspostava sistema sigurnosti u apotekama
 - a) Obuke za osoblje apoteka
7. Jačanje mreže koordinatora kvaliteta u zdravstvenim ustanovama u FBiH:
 - a) Dani kvaliteta u zdravstvu – Drugi stručni seminar za koordinatore kvaliteta u zdravstvenim ustanovama u FBiH;
 - b) Obavezno prijavljivanje indikatora kvaliteta i sigurnosti (indikatori izvedbe);
 - c) Klinička revizija za diabetes mellitus.
8. Realizacija projekta u 2014. godini:
 - a) Uspostavljanja sigurnosnih standarda na nivou primarne zdravstvene zaštite u JUDZKS (Federalno ministarstvo zdravstva);
 - b) Akreditacija drop-in centara (UG Margina);
 - c) Razvoj akreditacijskih standarda za pružanje DPTS usluga i obuka osoblja (Partnerstvo za zdravlje);
 - d) Projekt mentalno zdravlje u BiH (SDC - Švicarska agencija za razvoj i suradnju);
 - e) Akreditacija bolnica prijatelja beba i razvoj standarda za centre za rani rast (UNICEF BiH);
 - f) Projekt jačanja sestrinstva u BiH (FAMI fondacija).
9. Prisustvo na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima
10. Akreditacija zdravstvenih ustanova
 - a) Dom zdravlja Gračanica
 - b) Akreditacija centara za mentalno zdravlje
 - c) Akreditacija bolnica prijatelja beba.

2. Rad Upravnog vijeća AKAZ-a

U izvještajnom periodu za 2014. godinu Upravni odbor/Upravno vijeće Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u daljem tekstu: Upravni odbor) je svoje aktivnosti obavljao sukladno Planu i programu rada za 2014. godinu Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u daljem tekstu: AKAZ), kao i na osnovu odredbi Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu („Službene novine Federacije BiH“ 59/05 i 52/11) (u daljem tekstu: Zakon), Statuta Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH („Službene novine Federacije BiH 94/07“) (u daljem tekstu: Statut), Poslovnika o radu Upravnog odbora i drugih internih akata AKAZ-a.

U skladu sa članom 27. Zakona i članom 15. Statuta, Upravni odbor ima sljedeće nadležnosti:

- donosi Statut AKAZ-a i druge opće akte, kao i Poslovnik o radu Upravnog odbora,
- utvrđuje planove rada i razvoja AKAZ-a, periodične i godišnje programe rada, te prati njihovo izvršenje,
- donosi finansijski plan i usvaja periodični i godišnji obračun, te brine o finansijskoj održivosti AKAZ-a,
- podnosi izvještaje o svom radu ministru zdravstva najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće,
- razvija i odobrava politiku i procedure za rad direktora AKAZ-a,
- razvija, primjenjuje i evaluira sistem akreditacije u zdravstvu,
- propisuje mjerila za imenovanje ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta, te utvrđuje Popis ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta,
- donosi odluku o izdavanju akreditacije, ukidanju odnosno obnavljanju akreditacije zdravstvenoj ustanovi,
- utvrđuje cjenovnik usluga AKAZ-a, na prijedlog direktora, – izdaje saglasnost na visinu naknade za rad ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta,
- imenuje i razrješava direktora, kao i rukovodne radnike AKAZ-a, uz prethodnu saglasnost ministra zdravstva,
- odlučuje o žalbama uposlenika AKAZ-a protiv odluka i rješenja direktora koja se odnose na prava i obaveze iz radnog odnosa,
- obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona, Statutom i općim aktima AKAZ-a.

Trenutni saziv Upravnog odbora, na osnovu člana 26. Zakona, imenovan je Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj **01-37-1801/14** dana **17.03.2014.** godine, dok je konstituisanje izvršeno u **aprilu 2014.** godine u sastavu:

- Alma Vranić (u svojstvu predsjednice);
- Vjekoslav Mandić;
- Abud Sarić;
- Aleksandar Kaluđerčić i
- Benjamin Vojniković.

U aprilu 2014. godine su svih pet imenovanih članova Upravnog odbora prihvatili svoju dužnost. U 2014. godini Upravni odbor je održao **devet (9) sjednica** od toga osam (8) redovnih i jednu (1) vanrednu sjednicu.

S obzirom da citiranim aktima nije propisan obavezni interval u kojem se sjednice Upravnog odbora održavaju, iz ovog izvještaja vidljivo je da je Upravni odbor u 2014. godini imao značajnu aktivnost, jer je u prosjeku redovna sjednica zakazivana svakih 31 dan (ne računajući jednu vanrednu sjednicu i uzimajući u obzir da u augustu nije održana sjednica zbog preklapanja termina sjednice sa sezonom godišnjih odmora), što potvrđuje ažurnost i aktivnost Upravnog odbora u 2014. godini. Ovo posebno uzimajući u obzir da je prethodni saziv Upravnog odbora u 2013. godini održao samo tri (3) sjednice jer su članovi bili imenovani na na privremenoj osnovi tj. na 60 dana, što je opet nastavak stanja započetog u 2009. godini otkad AKAZ uopće nema stalni Upravni odbor, već se Rješenjem Federalnog ministra zdravstva imenuje na privremenoj osnovi i bez predvidljivog vremenskog okvira kontinuiteta izbora i rada. Time je, faktički, posljednja sjednica prije održavanja prve sjednice u novom sazivu (25.04.2014. godine), održana čak 22.05.2013. godine, dok se u AKAZ-u tijekom tog perioda (**11 mjeseci**) nisu mogle odvijati bilo koje aktivnosti iz djelokruga Upravnog odbora. Faktički, AKAZ do novog saziva Upravnog odbora nije imao potrebni zakonski vremenski kontinuitet u radu ovog upravljačkog organa, dok sada postoji stanoviti kontinuitet kako u radu tako i u smislu personalnog sastava, budući da je većina članova trenutnog saziva obnašala iste funkcije i u prethodnim privremenim sazivima Upravnog odbora.

Kako je rečeno, sjednice su održavane mjesečnom dinamikom, i to, sukladno zaključku Upravnog odbora o terminu sjednica, pretežno posljednje srijede u svakom mjesecu; kako slijedi:

- Prva sjednica – 25. aprila 2014. godine;
- Druga sjednica – 28. maja 2014. godine;
- Treća sjednica – 25. juna 2014. godine;
- Četvrta sjednica – 11. jula 2014. godine;
- Peta sjednica – 05. septembra 2014. godine;
- Šesta sjednica – 29. oktobra 2014. godine;
- Sedma sjednica - 19. novembra 2014. godine;
- Osmo sjednica – 12. decembra 2014. godine (vanredna);
- Deveta sjednica – 29. decembra 2014. godine.

Na šest (6) održanih sjednica, odnosno na 67% sjednica u 2014. godini, Upravni odbor je odlučivao u plenumu dok su na preostale tri (3), odnosno 33% sjednica prisustvovala većina većina dovoljna za kvorum, i to tako da je dvaput sjednica održana sa kvalificiranom većinom od četiri (4) člana, a u jednom slučaju prisutna su bila tri (3) člana. Svi članovi koji su bili spriječeni da prisustvuju sjednicama, su opravdano izostajali uz blagovremenu najavu i obrazloženje o razlozima svog izostanka sa sjednice.

Ukupno je razmotreno **90 tačaka dnevnog reda** i utvrđene **94 odluke ili zaključka** kojima se upravljalo procesima rada AKAZ-a iz nadležnosti Upravnog odbora.

O radu Upravnog odbora na sjednicama se vodio zapisnik. Na svakoj tekućoj sjednici se vršila verifikacija zapisnika i razmatranje realizacije odluka i zaključaka sa prethodne sjednice te potreba preuzimanja konkretnih mjera na njihovom provođenju (izuzev vanredne sjednice koja je imala samo 4 tačke). Upravni odbor je na mjesečnoj osnovi analizirao finansijski izvještaj, odnosno mjesečni izvještaj o poslovanju te aktuelnosti u vezi sa radom AKAZ-a, a periodično usvajao i kvartalne, odnosno polugodišnje izvještaje.

U razmatranju pitanja iz djelokruga Upravnog odbora u velikoj većini slučajeva postizano je jedinstvo i puna saglasnost svih članova, tako da je od donesene 94 odluke ili zaključka, njih **89 odnosno 94% usvojeno jednoglasno**, bez preglasavanja u odlučivanju, što je također odraz efikasnog rada i međusobne suradnje članova Upravnog odbora.

Uzevši u obzir navedeno, zaključak je da je Upravni odbor u pogledu važnosti i broja usvojenih akata, u relativno kratkom periodu saziva od kalendarskih osam (8) mjeseci, radio pojačanim intenzitetom i tempom te usvojio niz vrlo važnih akata čije usvajanje podrazumijeva visok stepen stručnosti, odgovornosti i poznavanja prilika u zdravstvu F BiH.

a) Tematski pregled aktivnosti

Upravni odbor se tematski, pored ostalog, većim dijelom fokusirao na pitanja od značaja za deblokiranje i nastavak obavljanje funkcija AKAZ-a, radi ranije spomenutog prekida u kontinuitetu rada Upravnog odbora kao upravljačkog organa.

U ovom segmentu Izvještaja daje se pregled najvažnijih aktivnosti po oblastima kojima je Upravni odbor posvetio dužnu pažnju:

- Omogućavanje nastavka legalnog rada AKAZ-a i finaliziranje izvršenja Plana i programa rada za 2013. godinu kroz analizu i usvajanje Izvještaja o radu za 2013. godinu – april;
- Omogućavanje nastavka legalnog finansijskog funkcionisanja AKAZ-a, kroz analizu i usvajanje Finansijskog izvještaja i Godišnjeg obračuna za 2013. godinu i hitnu dostavu nadležnim organima – april;
- Usmjeravanje rada kroz analizu i usvajanje Plana i programa rada za 2014. i 2015 godinu – april, decembar;
- Usmjeravanje finansijskog funkcionisanja AKAZ-a kroz analizu i usvajanje Finansijskog plana AKAZ-a za 2014. i 2015 godinu – april, septembar;
- Usmjeravanje finansijskog funkcionisanja AKAZ-a u okviru federalnog budžeta kroz analizu i usvajanje Programa rada i utroška sredstava iz budžetskog transfera za 2014. i 2015 godinu – april, decembar;
- Stabiliziranje finansijske situacije AKAZ-a kroz reviziju i usvajanje novog Cjenovnika usluga - juni;
- Usaglašavanju aktivnosti AKAZ-a sa pozitivnim propisima kroz analizu i usvajanje izmjena i dopuna Statuta – juni;
- Reguliranje procesa imenovanja ovlaštenih vanjskih ocjenjivača kroz analizu i usvajanje mjerila za njihovo imenovanje vanjskih ocjenjivača i utvrđivanja privremene liste vanjskih ocjenjivača – juli, septembar;
- Razrada procesa certifikacije ustanova kroz analizu i usvajanje Pravilnika o certifikaciji zdravstvenih ustanova – juli.

b) Normativni akti

U okviru normativne aktivnosti Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmatrao i usvojio sljedeće opće akte:

- Akreditacijske standarde za „bolnice - prijatelje beba“ verzija iz 2013. godine – april godine;
- Poslovnik o radu Upravnog odbora – maj;
- Pravilnik o računovodstvu – maj;
- Odluku o izmjenama i dopunama Statuta – juni;
- Cjenovnik usluga koje pruža AKAZ - juni;
- Mjerila za imenovanje ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta – juli;
- Privremeni Popis ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta – juli;
- Pravilnik o certifikaciji zdravstvenih ustanova – juli;
- Akreditacijske standarde za DPST usluge - oktobar;
- Akreditacijske standarde za “drop in” centre u FBiH - oktobar;
- Certifikacijske standarde za transplantacijsku medicinu – novembar;
- Certifikacijske standarde za timove porodične/obiteljske medicine – novembar;
- Pored toga, razmatran je i usvojen prvi nacrt Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta – decembar.

c) Izvještaji

U skladu sa Zakonom, Statutom i drugim internim aktima, Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmatrao i usvojio sljedeće izvještaje:

- Izvještaj o radu za 2013. godinu – april;
- Finansijski izvještaj za 2013. godinu – april;
- Godišnji obračun za 2013.godinu – april;
- Tromjesečni izvještaj o finansijskom poslovanju za period januar-mart 2014. godine – april;
- Polugodišnji izvještaj o finansijskom poslovanju za period januar-juni 2014. godine – juli;
- Tromjesečni izvještaj o finansijskom poslovanju za period juli-septembar 2014. godine – oktobar.

d) Planovi i programi

U skladu sa Zakonom, Statutom i drugim internim aktima, Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeće planove i programe:

- Plana i program rada za 2014. godinu – april;
- Finansijski plan za 2014. godinu - april;
- Programa rada i utroška sredstava iz budžetskog transfera za 2014. godinu - april;
- Finansijski plan za 2015 godinu – septembar;
- Plan i program rada za 2015 godinu – decembar;
- Programa rada i utroška sredstava iz budžetskog transfera za 2015 godinu – decembar.

e) Odluke

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu, pored odluka vezanih za usvajanje gore navedenih akata, donio i sljedeće odluke iz ostalih nadležnosti Upravnog odbora:

- Odluku o imenovanju zamjenika predsjednika Upravnog odbora – april;
- Odluka o dinamici isplate mjesečne naknade za rad članovima Upravnog odbora – septembar;
- Odluka o usvajanju organigrama radnih mjesta – oktobar;
- Kao i niz odluka iz domena radnih odnosa zaposlenika, posebno stručnog usavršavanja, službenih putovanja i godišnjih odmora direktora AKAZ-a.

f) Zaključci

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu, pored zaključaka vezanih za usvajanje gore navedenih akata, donio i sljedeće zaključke iz ostalih nadležnosti Upravnog odbora:

- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa III sjednice privremenog Upravnog odbora od 20.05.2013. godine – april;
- Zaključak o izradi Akcionog plana i izvještaja o potrebnim izmjenama i dopunama zakonske regulative i internih akata AKAZ-a – april;
- Zaključak o izradi Pravilnika o raspodjeli i utrošku vlastitih sredstava i dostavljanju na uvid Pravilnika o plaćama i naknadama, Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i analitike potrošnje po projektima – april;
- Zaključak o definiranju termina zakazivanja sjednica Upravnog odbora – april;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa I sjednice Upravnog odbora od 25.04.14 godine – maj;
- Zaključak o potrebnim izmjenama i dopunama zakonske regulative – maj;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa II sjednice Upravnog odbora od 28.05.14. godine – juni;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa III sjednice UO od 25.06.14. godine – juli;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa IV sjednice UO od 11.07.14. godine – septembar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa V sjednice UO od 05.09.14. godine – oktobar;
- Zaključak o analizi potrebe izmjene budžetskog koda AKAZ-a – oktobar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa VI sjednice UO od 29.10.14. godine – novembar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa VII sjednice UO od 19.11.14. godine – decembar;
- Zaključak o usvajanju Zapisnika sa VIII sjednice UO od 12.12.14. godine – decembar.

g) Informacije

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeće informacije:

- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec januar- april 2014. godine – april;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec januar- mart 2014. godine - april;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec maj 2014. godine – maj;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec april 2014. godine – maj
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec juni 2014. godine – juni;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 28.05.14. godine – juni;
- Informacija o Popisu ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta – juni;
- Informacija o prijedlozima potrebnih izmjena i dopuna zakonske regulative iz oblasti zdravstva sa aspekta položaja AKAZ-a u zdravstvenom sistemu – juni;
- Informacija o Pravilniku o sertifikaciji zdravstvenih ustanova – juni;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec maj 2014. godine – juni;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec juli 2014. godine – juli;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec juni 2014. godine – juli;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 25.06.14. godine – juli;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec septembar 2014. godine – septembar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec juli 2014. godine – septembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 11.07.14. godine – septembar;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec oktobar 2014. godine - oktobar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec septembar 2014. godine – oktobar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 05.09.14. godine - oktobar;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec novembar 2014. godine – novembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 29.10.14. godine – novembar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec oktobar 2014. godine – novembar;
- Informacija o aktuelnostima u AKAZ-u za mjesec decembar 2014. godine – decembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 19.11.14. godine – decembar;
- Informacija o realizaciji odluka i zaključaka sa prethodne sjednice 12.12.14. godine – decembar;
- Informacija o finansijskom poslovanju za mjesec novembar 2014. godine - decembar.

h) Rješenja

Upravni odbor je u proteklom izvještajnom periodu razmotrio i usvojio sljedeća rješenja o akreditaciji:

- Rješenje o akreditaciji Doma zdravlja Gračanica - april;
- Rješenje o akreditaciji Ginekološko-akušerske klinike Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla -april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Novi Grad Kanton Sarajevo- april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Vogošća Kanton Sarajevo - april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Zenica - april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Vitez - april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Srebrenik - april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Bihać - april;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Tuzla - april;
- Rješenje o akreditaciji Ginekološko-akušerske klinike Opšte bolnice „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo - maj;
- Rješenje o akreditaciji Službe za ženske bolesti, perinatologiju i neonatologiju Kantonalne bolnice Zenica – oktobar;
- Rješenje o akreditaciji Odjela za ginekologije i rodilišta pri Hrvatskoj bolnici „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila – oktobar;
- Rješenje o akreditaciji Ginekološkog odjela Opće bolnice “Dr Mustafa Beganović” Gračanica – novembar;
- Rješenje o akreditaciji Odjela za ženske bolesti i porode Županijske bolnice "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno Gračanica – novembar;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Novo Sarajevo Kanton Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Stari Grad Kanton Sarajevo Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Ilidža Kanton Sarajevo Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Regionalnog medicinskog centra „Dr. Safet Mujić“ Mostar Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Centra za mentalno zdravlje Doma zdravlja Travnik Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Medicinskog odjela za ginekologiju i akušerstvo Kantonalne bolnice „Dr. Irfan Ljubijankić" Bihać Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Ginekološko-porođajne službe JU Bolnice Travnik Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Centra za majku i dijete Regionalnog medicinskog centra "Dr.Safet Mujić" Mostar Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Klinike za ginekologiju i porodništvo Sveučilišne kliničke bolnice Mostar Sarajevo - decembar;
- Rješenje o akreditaciji Porodilišta Opšte bolnice Bugojno Sarajevo - decembar.

Prilozi:

- 2.1.1 DNEVNI RED (I sjednica)
- 2.1.2. ZAPISNIK (I sjednica)
- 2.1.3. ODLUKA - zamjenika Predsjednika UO
- 2.1.4. ZAKLJUČAK o odlaganju usvajanja Poslovnika o radu UO
- 2.1.5. ODLUKA - Akcioni plan izmjene i dopune legislative i korekcije internih akata
- 2.1.6. ODLUKA - Izvještaj o radu 2013
- 2.1.7. ODLUKA - Finansijski izvještaj 2013
- 2.1.8. ODLUKA - Plan i programa rada 2014
- 2.1.9. ODLUKA - Finansijski plan 2014
- 2.1.10. ODLUKA - Plan utroška budžetskih sredstava 2014
- 2.1.11. ZAKLJUČAK- Pravilnik o raspodjeli i utrosku vlastitih sredstava
- 2.1.12. ODLUKA - Akreditacijskih standarda BFH
- 2.1.13. RJEŠENJA o akreditaciji 2014
- 2.1.14. ZAKLJUČAK - Popis i kriteriji za vanjske ocjenjivače
- 2.1.15. ZAKLJUČAK - Termini sjednica UO
- 2.2.1. DNEVNI RED (II sjednica)
- 2.2.2. ZAPISNIK (II sjednica)
- 2.2.3. ZAKLJUČAK o usvajanju Zapisnika sa I sjednice UO od 25.04.14.
- 2.2.4. ODLUKA o usvajanju Poslovnika o radu UO
- 2.2.5. Poslovnik o radu UO
- 2.2.6. ZAKLJUČAK o odlaganju usvajanja Statuta
- 2.2.7. ODLUKA - Pravilnik o računovodstvu
- 2.2.8. Pravilnik o računovodstvu
- 2.2.9. ZAKLJUČAK o izmjeni i dopuni legislative iz oblasti zdravstva
- 2.2.10. ODLUKA - tromjesečni izvještaj januar-mart 2014
- 2.2.11. RJEŠENJE o akreditaciji OBS GAK
- 2.3.1. DNEVNI RED (III sjednica)
- 2.3.2. ZAPISNIK (III sjednica)
- 2.3.3. ZAKLJUČAK o usvajanju Zapisnika sa II sjednice UO od 28.05.14.
- 2.3.4. ODLUKA - USVAJANJE IZMJENA STATUTA AKAZA
- 2.3.5. STATUT AGENCIJE ZA KVALITET (izmjene 2014)
- 2.3.6. ODLUKA - usvajanje Cjenovnika usluga Agencije
- 2.3.7. CJENOVNIK usluga AKAZ-a
- 2.3.8. ZAKLJUČAK o odlaganju usvajanja Mjerila za imenovanje ovlaštenih ocjenjivača vanjske provjere kvaliteta
- 2.3.9. ZAKLJUČAK Odlaganje razmatranja Pravilnika o sertifikaciji
- 2.3.10. ZAKLJUČAK o zakazivanju naredne sjednice UO Cjenovnik usluga AKAZ-a sa izraženim svim cijenama
- 2.4.1. DNEVNI RED (IV)
- 2.4.2. ZAPISNIK (IV)

- 2.4.3. ZAKLJUČAK o usvajanju Zapisnika sa III sjednice UO od 25.06.14.
- 2.4.4. ODLUKA - Finansijski izvještaj 2013
- 2.4.5. ODLUKA - Godišnji obračun za 2013
- 2.4.6. ODLUKA - Polugodišnji izvještaj za 2014
- 2.4.7. ODLUKA o utvrđivanju privremenog Popisa vanjskih ocjenjivača 2014
- 2.4.8. Popis vanjskih ocjenjivača 2014
- 2.4.9. ODLUKA - Usvajanje Pravilnika o sertifikaciji zdravstvenih ustanova
- 2.4.10. Pravilnik o sertifikaciji zdravstvenih ustanova
- 2.5.1. Dnevni red (V sjednica)
- 2.5.2. Zapisnik (V)
- 2.5.3. ZAKLJUČAK o usvajanju Zapisnika sa IV sjednice UO od 11.07.14.
- 2.5.4. ODLUKA - Finansijski plan 2015
- 2.5.5. Finansijski plan 2015
- 2.5.6. ODLUKA o isplati mjesečne naknade za rad članovima Upravnog odbora
- 2.5.7. ZAKLJUČAK o odlaganju usvajanja organigrama radnih mjesta AKAZ-a
- 2.5.8. ZAKLJUČAK o odlaganju usvajanja Pravilnika o plaćama i naknadama AKAZ-a
- 2.6.1. DNEVNI RED (VI sjednica)
- 2.6.2. ZAPISNIK (VI sjednica)
- 2.6.3. ZAKLJUČAK o usvajanju zapisnika sa V sjednice
- 2.6.4. RJEŠENJE o akreditaciji HBNB
- 2.6.5. RJEŠENJE o akreditaciji KBZ
- 2.6.6. ZAKLJUČAK o izmjeni budžetskog koda Agencije
- 2.6.7. ODLUKA - Usvajanje akreditacijskih standarda za DPST usluge
- 2.6.8. ODLUKA - Usvajanje akreditacijskih standarda za drop in centre
- 2.6.9. ZAKLJUČAK o zakazivanju naredne sjednice UO
- 2.7.1. DNEVNI RED (VII sjednica)
- 2.7.2. ZAPISNIK (VII sjednica)
- 2.7.3. ZAKLJUČAK o usvajanju Zapisnika sa VI sjednice UO od 29.10.14.
- 2.7.4. RJEŠENJE o akreditaciji OBG
- 2.7.5. RJEŠENJE o akreditaciji ŽBL
- 2.7.6. ODLUKA - Usvajanje certifikacijskih standarda za transplantacijsku medicinu
- 2.7.7. ODLUKA - Usvajanje certifikacijskih standarda za timove porodične-obiteljske medicine
- 2.7.8. ZAKLJUČAK o zakazivanju naredne sjednice UO
- 2.8.1. DNEVNI RED (VIII sjednica)
- 2.8.2. ZAPISNIK (VIII sjednica)
- 2.8.3. RJEŠENJE o akreditaciji (KBB, OBB, JUBT, RMC, SKBM)
- 2.8.4. RJEŠENJE o akreditaciji (NS, SG, IL, RMC, DZT)
- 2.9.1. DNEVNI RED (IX sjednica)
- 2.9.2. ZAPISNIK (IX sjednica)
- 2.9.3. ODLUKA - Usvajanje zapisnika sa VII i VIII sjednice

2.9.4. ODLUKA - Plan i programa rada 2015

2.9.5. ODLUKA - Plan utroška budžetskih sredstava 2015

3. Edukacija i obuka zdravstvenih profesionalaca

U 2013. godini Agencija je **educirala i obučila ukupno 113 zdravstvenih profesionalaca** u oblasti uspostavljanja sistema kvaliteta u zdravstvu i pripremu za akreditaciju. Riječ je o osnovnim i obaveznim edukacijskim modulima koji su neophodni za uspješno započinjanje aktivnosti u ovoj oblasti. Ovaj broj ne uključuje edukacije/obuke u okviru projekata za osnovne programe, obuke vanjskih ocjenjivača i facilitatora te osoblje apoteka za sertifikaciju.

AKAZ je organizirao i realizirao predavanja za zdravstvene profesionalce na tri lokacije: u Sarajevu, Cazinu i Visokom. (Osnovni podaci o ovim edukacijama su navedeni dalje u tekstu.) Također, AKAZ je u skladu sa Planom i programom specijalizacija i subspecijalizacija za doktore medicine, doktore stomatologije i magistre farmacije i Pravilnikom o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/11, 11/11, 17/11, 22/1, 26/11, 82/11, 41/12 i 79/12) sudjelovao u realizaciji 15-dnevne obuke za specijalizante porodične medicine.

a) Dom zdravlja Cazin

U periodu od 10. oktobra do 28. novembra 2014. godine Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu je obavila edukaciju zdravstvenih profesionalaca, tj. timova porodične/obiteljske medicine u oblasti uvođenja standarda sigurnosti u Domu zdravlja Cezin. Ugovorom je dogovorena prezentacija osam edukativnih modula, što je i realizirano u dogovorenom vremenskom periodu. Certifikat o završenoj edukaciji u Domu zdravlja Cazin dobilo je 40 učesnika edukacije.

Prilog:

- 3.1.1 Izvještaj o obavljenoj edukaciji u DZ Cazin;
- 3.1.2 Spisak učesnika edukacije.

b) Edukacija TPM iz Zeničko-dobojskog kantona

Edukacija timova porodične/obiteljske medicine (TPM) iz Zeničko-dobojskog kantona se odvijala u periodu od 10. 11.- 29.12. 2014. u Domu zdravlja Visoko. Ovoj edukaciji prisustvovali su predstavnici timova porodične/obiteljske medicine iz domova zdravlja Zenica Kakanj, Vareš, Visoko i Breza. Ukupno je na ovoj obuci učestovalo 27 zdravstvenih djelatnika iz timova porodične/obiteljske medicine.

Prilog:

- 3.2.1 Izvještaj o obavljenoj edukaciji u ZE-DO Kantonu
- 3.2.2 Spisak učesnika edukacije

Obuka za top menadžere zdravstvenih ustanova u FBiH

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu 07.- 08.12.2014. održala je naprednu obuku za top menadžere zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH. Ovom dvodnevnom skupu prisustvovalo je 23 učesnika edukacije koji su dobili certifikate o uspješno završenoj obuci za top menadžere.

Prilog:

- 3.3.1 Izvještaj o održanoj edukaciji top menadžera iz F BiH;
- 3.3.2 Lista učesnika;
- 3.3.3 ELZO- evaluacioni upitnik.

c) *Zavod za alkoholizam i druge toksikomanije i ZZJZ KS*

U periodu od 11. novembra i 30. decembra 2014. godine AKAZ je održao sedam radionica od ukupno 16, koliko je dogovoreno Ugovorom između Zavoda za alkoholizam i druge toksikomanije Kantona Sarajevo i Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo. Ovoj edukaciji prisustvuje 23 zdravstvena profesionalca iz pomenutih ustanova, koji stižu znanja iz oblasti uvođenja sistema kvaliteta i akreditacijskih standarda za bolnice.

Prilog:

- 3.4.1 Izvještaj o održanim edukacijama u 2014. godini;
- 3.4.2 Lista učesnika edukacije.

U 2014. godini Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH educirala je ukupno **113** zdravstvenih profesionalaca. (ovaj broj ne uključuje edukacije/obuke u okviru projekata)

d) *Specijalizanti porodične medicine*

AKAZ je u 2013. godini, u skladu sa Planom i programom specijalizacija i subspecijalizacija za doktore medicine, doktore stomatologije i magistre farmacije i Pravilnikom o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 6/11, 11/11, 17/11, 22/1, 26/11, 82/11, 41/12 i 79/12), sudjelovao u realizaciji 15-dnevne obuke za specijalizante porodične medicine.

Obuka je usmjerena na sposobnosti specijalizanata porodične/obiteljske medicine da primjene znanje i vještine implementacije preporuka:

- Politike kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Metodološkog uputstva za uspostavljanje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zaštite;
- Samoocjene kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite u odnosu na akreditacijske standarde;
- Formulisanja i primjene operativnih politika i procedura i indikatora izvedbe u preventivnom i kliničkom radu;
- Medicine zasnovane na dokazima (EBM);
- Postojećih kliničkih vodilja pomoću AGREE instrumenta i adaptacije vodiča prema lokalnim prilikama (ADAPTE);
- Razvoja i primjene kliničkog audita, razvoja i primjene kliničkih puteva, metoda i tehnika fokusa na pacijenta, metoda i tehnika sigurnosti zaštite pacijenta;
- Vođenja projekta kvaliteta i pripreme za vanjsku kolegijalnu ocjenu radi akreditacije i
- Timskog rada i strateškog planiranja.

Svi specijalizanti (ukupno 3) su uradili seminarski rad na temu akreditacijskih standarda za timove porodične medicine na temelju predviđenih procedura.

4. Facilitacija

Pored aktivnosti na edukaciji zdravstvenih profesionalaca u 2014. godini, AKAZ je realizirao i facilitaciju odnosno pripremu zdravstvenih ustanova za akreditaciju. Pod facilitacijom se podrazumijeva stručna pomoć zdravstvenim ustanovama u uspostavljanju sistema kvaliteta i priprema za akreditaciju. Ove aktivnosti su obavljali facilitatori koji su stekli svoje znanje u AKAZ-u. Tokom obavljanja svojih poslova, facilitatori su bili u kontinuiranoj vezi sa Agencijom u smislu primanja instrukcija, savjeta i objašnjenja za pojedine aktivnosti, i tumačenja standarda i pisanje politika i procedura. AKAZ je u 2014. godini obezbijedio usluge facilitacije za tri zdravstvene ustanove: Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo i JU Domovi zdravlja Kantona Sarajevo (**ukupno 51 facilitatorska posjeta**).

a) Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo

Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo – u 2014. godini u periodu od 27.01. – 28.12.2014. godine obavljeno je 10 posjeta dva AKAZ-ova facilitatora (dr. Enis Hasanović i Suada Sofić, dipl. soc.), koji su pripremali ovu zdravstvenu ustanovu za akreditaciju (**ukupno 20 posjeta**).

Na osnovu Ugovora koji je potpisan između Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ) i Javne ustanove Psihijatrijske bolnice Kantona Sarajevo u 2014. godini obavljeno je 10 facilitacija, koje uključuju pripremu ove zdravstvene ustanove za akreditaciju.

AKAZ je u 2014. godini angažovao dva facilitatora, dr. Enisa Hasanovića i Suvadua Sofić, dipl. scr. koji su obavili sve posjete kako je to bilo planirano na početku facilitacije. Njihov zadatak je bio da daju stručnu pomoć i podršku Psihijatrijskoj bolnici Kantona Sarajevo u svim segmentima uspostavljanja sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti, uključujući i pristupnu prezentaciju kojom se ozvaničava projekt u organizaciji, savjetovanje o distribuciji standarda, pomoć u tumačenju svakog standarda, odnosno kriterija, savjetovanje i pomoć u procesima samoocjene i organizacijskog razvoja politika i procedura koje se zahtijevaju standardima i općenito pomoć u akcionom planiranju nakon nadzirane samoocjene.

AKAZ-ovi facilitatori su pomagali također, pri formulaciji odgovarajućih strategija kvaliteta i sigurnosti, implementaciji prava pacijenta, razvoju indikatora izvršenja, uspostavljanju sistema kliničke revizije, sistema rješavanja žalbi, anketiranja pacijenata o zadovoljstvu uslugama, itd. Uz to, potrebno je istaći da je tokom facilitacije ostvarena izvrsna saradnja sa menadžmentom zdravstvene ustanove i sa koordinatorom kvaliteta

Nakon desete posjete facilitatori su istakli da je zdravstvena ustanova uradila treću samoocjenu, kako bi sagledali stvarno stanje i kako bi mogli ocijeniti šta još preostaje da se uradi do vanjske ocjene. AKAZ-u je dostavljena aplikacija za oslobađanje od standarda i kriterija, popunjeni su upitnici zadovoljstva uposlenika i urađena njihova analiza, urađene su politike i procedure shodno zahtjevima iz standarda kao i strategije koje se zahtijevaju. Izvršena je distribucija politika i procedura i osoblje bolnice upoznato. Evidentan je i ozbiljan rad na kliničkoj reviziji uz velike pohvale facilitatora

Na kraju ove godine, facilitatori su istakli da je Psihijatrijska bolnica doživjela veliku transformaciju tokom procesa uvođenja sistema kvaliteta, od pisanja i poštivanja napisanih procedura do promjena u ponašanju uposlenika. Naglašena je i velika podrška direktora ove

zdravstvene ustanove, koji je maksimalno izdvajao svoje vrijeme kako bi u potpunosti bio uključen u ove aktivnosti.

Zajedno sa facilitatorima prilikom zadnje posjete u 2014. godini koordinator kvaliteta je ponovno prošla kroz sve kriterije kako bi zajednički razriješili sve nedoumice. Zaposlenici Psihijatrijske klinike na čelu sa direktorom, izrazili su veliko zadovoljstvo radom AKAZ-ovih facilitatora.

Prema Ugovoru predviđene su još četiri posjeta facilitatora u 2015. godini kako bi ova zdravstvena ustanova u potpunosti bila spremna za vanjsku ocjenu.

U prilogu:

4.1 Godišnji izvještaj o obavljenim facilitacijama koji uključuje izvještaje facilitatora za svih 10 posjeta.

b) Klinički centar Univerziteta u Sarajevu

Program facilitacije za uvođenje sistema za poboljšanje kvaliteta i pripremu za akreditaciju između Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu (KCUS) i Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ) je dogovaran i pripremljen koncem 2013. godine i početkom 2014. godine na više sastanak na kojima su prisustvovali menadžment i KCUS-a i AKAZ-a. Ugovor za realiziranje programa facilitacije je potpisan 21.03.2014. godine od strane generalnog direktora KCUS-a prof.dr. Damira Aganovića i direktora AKAZ-a dr.sc.med. Ahmeda Nove. Ugovorom je uređena facilitacija – stručna podrška u procesu uspostavljanja sistema kvaliteta u četiri klinike i priprema za akreditaciju navedenih klinika. Direktor KCUS-a prof. Aganović je nominirao četiri klinike za sudjelovanje u ovom programu: **Gastroenterohepatologija, Neurohirgija, Urologija i Jedinica intenzivne internističke terapije.**

U prvom izvještajnom periodu ukupno su održane **tri facilitatorske posjete**: Uvodna radionica održana 05.06.2014. godine i dvije posjete klinikama (Gastroenterohepatologija, Neurohirgija, Urologija i Jedinica intenzivne internističke terapije) obavljene 05.06.2014. godine i 03.07.2014. godine. U periodu juni – avgust je održano više sastanaka, konsultacija i dogovora osoblja i facilitatora AKAZ-a sa menadžmentom i osobljem KCUS-a.

Uvodna radionica je održana u prostorijama Instituta za NIR KCUS-a 5. juna 2014. godine. Radionici su prisustvovali predstavnici četiri klinike kojima će AKAZ-ovi facilitatori pomagati u uspostavljanju sistema kvaliteta do kraja tekuće godine te su također prisustvovali i u diskusiju uzeli učešće zaposlenici Službe za poboljšanje kvaliteta, kao i direktor, osoblje i facilitatori AKAZ-a. Druga posjeta facilitatora je obavljena poslije uvodne radionice u cilju bolje iskorištenosti vremena i nadoknade vremena koje je nažalost izgubljeno zbog tragičnih događaja - poplava u maju 2014. godine. Također, bilo je potrebno u samom početku ubrzati aktivnosti i postaviti temelje facilitacije prije početka sezone godišnjih odmora. Poslije ove posjete opći je dojam da je KCUS još u veoma ranoj ili pripreмноj fazi podizanja sistema kvaliteta i sigurnosti. Većina osoblja ove četiri ogleđne klinike nije upoznata sa terminologijom, pojmovima, sadržajem i svrhom poboljšanja kvaliteta, te samoocjenom i pisanjem politika i procedura. Treća posjeta facilitatora je obavljena 03.07.2014. godine. Supervizor facilitacije na osnovu izvještaja facilitatora i osobnog zapažanja navodi da je samoocjena još uvijek na samom početku i da bi je

bilo potrebno ubrzati. Postoji 15 radnih timova za izradu politika i procedura, 10 procedura se primjenjuje, 3 su u postupku revizije, 7 su u radu, za 2 je zaustavljen radni proces, a u nacrtu je još 11 procedura. Osoblje ne radi kliničku reviziju i potrebno ga je educirati i odabrati barem jednu temu za kliničku reviziju.

Drugi Izvještaj se odnosi na period septembar - decembar u kojem su obavljene još **četiri posjete** AKAZ-ovih facilitatora. Četvrta posjeta JIIT-u je bila 07.08.2014., Klinici za urologiju i gastrohepatogiju 1.10.2014. (izvještaji facilitatora u prilogu). Petu facilitatorsku posjetu za četiri odabrane klinike obavila je Melka Mercvajler, prof., uposlenica AKAZ-a, 29. i 30.10.2014. (izvještaj u prilogu). Dalje, šesta posjeta JIIT-u je bila 14.11.2014, a Klinika za urologiju 20.11.2014. i Klinika za gastrohepatogiju 27.11.2014. godine. Nakon toga supervizor facilitatora, dr. Zoran Riđanović, obavio je sedmu posjetu 24. i 26. 11.2014., nakon koje su uslijedile i preporuke za poboljšanje aktivnosti u oblasti uvođenja sistema kvaliteta.

Do kraja 2014. godine obavljeno je sedam posjeta facilitatora (**ukupno 28 posjeta**). Prema Ugovoru preostalo je još tri posjete koje se planiraju realizirati do marta 2015. godine.

U prilogu:

- 4.2.1 Prvi tromjesečni Izvještaj o obavljenim facilitacijama;
- 4.2.2 Drugi tromjesečni Izvještaj o obavljenim facilitacijama.

c) Dom zdravlja Kantona Sarajevo

Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo - U okviru Projekta „Uspostavljanje sigurnosnih standarda na nivou primarne zdravstvene zaštite“ u Kantonu Sarajevo obavljene su tri facilitacije u JU DZ Sarajevo (**ukupno 3 posjete**).

U prilogu:

- 4.3.1 Pedagoški okvir edukativne jedinice;
- 4.3.2 Prvi Izvještaj facilitatora - oktobar 2014.;
- 4.3.3 Drugi Izvještaj facilitatora – novembar 2014.;
- 4.3.4 Treći Izvještaj facilitatora - decembar 2014.

5. Akreditacijski i sertifikacijski standardi i indikatori izvedbe

a) Sertifikacijski standardi za transplantacijsku medicinu

Prema Zakonu o transplantaciji organa i tkiva u cilju liječenja (SN FBiH, broj 75/09) čl. 41., sve zdravstvene ustanove koje se bave transplantacijom organa i tkiva u svrhu liječenja su dužne uspostaviti sistem sigurnosti na temelju standarda koje propisuje Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu (AKAZ). Sertifikacijski standardi su optimalni standardi sigurnosti u skladu sa Zakonom, kojima se obezbjeđuje siguran sistem rada, sigurno radno okruženje, odgovarajuće procedure i protokoli tokom pružanja zdravstvenih usluga, a odnose se i na sigurnost osoblja.

AKAZ je Sertifikacijske standarde za transplantacijsku medicinu (prilog 5.1.1) definisao u avgustu 2014. godine i javno objavio na svojoj web stranici čemu je prethodilo dobivanje saglasnosti od strane federalnog ministra zdravstva dopisom broj 10-37-7035/14 (prilog 5.1.2), prof.dr. Rusmira Mesihovića.

Prilikom izrade standarda održani su sastanci radne grupe (prilog 5.1.3 – 5.1.4), a u izradi je učestvovala radna grupa u sastavu (abecedno):

- Prim.dr.sc.med. Aida Arnautović-Čustović, doc., UKCT
- Mr.sc. Elma Fejzić, dipl.biolog, ZZTM
- Dr.sc.med. Emir Hodžić, prof., spec.nefrologije, UKCT
- Dipl.iur. Enisa Kalajdžija, KCUS
- Dr.sc.ph. Vera Kerleta-Tuzović, doc., AKAZ
- Prim.dr. Jadranka Knežević, spec.transfuziologije, KBM
- Dr.sc.med. Jasmina Krehić, doc., spec.klinički farmakolog KCUS
- Dr. Edina Lekić, spec.anesteziologije, KCUS
- Dr. Boris Matić, spec. anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja, KBM
- Dr.sc.med. Ahmed Novo, AKAZ
- Dipl.iur. Maida Nuhić, mr.ecc
- Dr.sc.med. Mirsada Prašo, prof., UKCT
- Prim.dr. Lada Sarajlić, FMZ
- Dr. Alma Sofo, KCUS
- Mr.sc. Amela Šahović, dipl.biolog, ZZTM
- Dr. Davor Tomić, KBM

Standardi su podijeljeni u:

- Opšti dio (5 poglavlja: politika, prostor, evaluacija, postupanje sa transplantatom, matične ćelije periferne krvi) i
- Specijalni dio (5 poglavlja: transplantacija matičnih ćelija, transplantacija jetre, transplantacija bubrega, transplantacija rožnice, matične ćelije iz pupkovine).

Za izradu sertifikacijskih standarda je korištena slijedeća nacionalna legislativa i podzakonski akti:

- Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ broj 46/10
- Zakon o transplantaciji organa i tkiva u cilju liječenja, „SN FBiH“ broj 75/09
- Pravilnik o uvjetima prostora, opreme i kadra, kao i o postupku verifikacije zdravstvenih ustanova i laboratorija koje obavljaju transplantacijsku djelatnost, „SN FBiH“ broj 21/14
- Pravilnik o standardima za obezbjeđenje sigurnosti i kvaliteta organa namijenjenih liječenju, „SN FBiH“ broj 15/14
- Pravilnik o načinu vođenja medicinske dokumentacije i evidencije obavljenih uzimanja i presađivanja organa i tkiva, „SN FBiH“ broj 9/14
- Pravilnik o kriterijima za testiranje darovaoca u pogledu bolesti koje se mogu prenositi presađivanjem, „SN FBiH“ broj 9/14
- Pravilnik o postupku obavještanja o smrti osobe koja može biti potencijalni darovalac organa i tkiva, bolničkog koordinatora sa ciljem koordinacije daljih postupaka, „SN FBiH“ broj 3/14
- Pravilnik o načinu prikupljanja, čuvanja i saopštavanja ličnih podataka o darovaocima i primaocima organa u svrhu liječenja, „SN FBiH“ broj 3/14
- Pravilnik o sadržaju obrasca saglasnosti primaoca organa i tkiva u svrhu liječenja, „SN FBiH“ broj 3/14
- Pravilnik o sadržaju obrasca suglasnosti živog darivatelja organa i tkiva, te postupku opoziva suglasnosti, „SN FBiH“ broj 3/14
- Pravilnik o načinu ostvarivanja saradnje sa srodnim stranim, međunarodnim i međuentitetskim organizacijama u cilju razmjene organa i tkiva, „SN FBiH“ broj 101/13
- Pravilnik o načinu, postupku i medicinskim kriterijima za utvrđivanje moždane smrti osobe čiji se organi i tkiva mogu uzimati radi presađivanja u svrhu liječenja, „SN FBiH“ broj 59/13
- Pravilnik o radu i nadzoru nad zdravstvenim, ustanovama ili dijelovima zdravstvenih ustanova s bankama tkiva, „SN FBiH“ broj 90/12
- Pravilnik o postupku prikupljanja, pohranjivanja i upotrebe matičnih ćelija periferne krvi, „SN FBiH“ broj 69/12
- Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra, kao i postupku verifikacije za zdravstvene ustanove za obavljanje eksplantacije, transplantacije tkiva i zdravstvene ustanove koje obavljaju funkciju banke tkiva, „SN FBiH“ broj 69/12
- Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ broj 26/12
- Pravilnik o postupku prikupljanja, pohranjivanja i upotrebe matičnih ćelija periferne krvi prikupljenih iz izdvojene pupkovine živorođenog djeteta, „SN FBiH“ broj 65/10.

Prilozi:

5.1.1 Sertifikacijski standardi za transplantacijsku medicinu

5.1.2 Saglasnost Federalnog ministarstva zdravstva

5.1.3 Izvještaj sa sastanka radne grupe mart 2014. godine

5.1.4 Izvještaj sa sastanka radne grupe maj 2014. godine

b) Standardi za ambulante/timove porodične medicine

Standardi sigurnosti ili sertifikacijski standardi su optimalni standardi sigurnosti u skladu sa Zakonom, kojima se obezbjeđuje siguran sistem rada, sigurno radno okruženje, odgovarajuće procedure i protokoli tokom pružanja zdravstvenih usluga, a odnose se i na sigurnost osoblja. U skladu sa navedenim, AKAZ je uradio reinžinering postojećih Akreditacijskih standarda za timove porodične/obiteljske medicine te napravio jedinstven set standarda za timove porodične/obiteljske medicine koji objedinjuju na jednom mjestu i sertifikacijske i akreditacijske standarde kao i indikatore i neželjene događaje koje timovi moraju prikupljati i dostavljati AKAZ-u jednom godišnje (prilog 5.2.1). Na ove standarde je dobivena i saglasnost od strane federalnog ministra zdravstva dopisom broj 01-37-7206/14 (prilog 5.2.2), prof.dr. Rasmira Mesihovića.

Novina u ovom setu je pomenuto objedinjavanje standarda sigurnosti (sertifikacijskih standarda) i standarda kvaliteta (akreditacijski standardi) sa indikatorima.

Standard				
13.1	13. Nepovoljni događaji			
	Izjava	Uputstvo		Reference
	Tim obiteljske/porodične medicine vrši analizu nepovoljnih događaja.	Postoji pisana procedura kojom se definišu nepovoljni događaji, način prijavljivanja i analiza istih. Članovi tima treba da su upoznati sa postojanjem i sadržajem procedure. Postoje pisani dokumenti o analizi svakog nepovoljnog događaja.		Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10) Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13) Zakon o lijekovima („SG BiH“, broj 58/08) Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama („SN FBiH“ broj 26/12)
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
13.1.1				
S	Tim porodične/obiteljske medicine analizira nepovoljne događaje, barem dva puta godišnje.		- Uvid u obrađene rezultate analize/kliničke revizije - Uvid u ispunjene obrasce prijave nepovoljnog događaja - Uvid u akcioni plan po pitanju rezultata analize	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10), čl. 24.
13.1.2				
A	Tim porodične/obiteljske medicine može pokazati unapređenje prakse kao rezultat revizije nepovoljnih događaja.		- Uvid u obrasce za reviziju - Uvid u obrađene rezultate revizije - Uvid u akcioni plan po pitanju rezultata revizije	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10), čl. 24.
Indikator	Apsces nakon i.m. aplikacije lijeka.	Indikator se izračunava kao broj osoba od 1000 pacijenata koje su i.m. dobile lijek i kod kojih se razvio absces nakon toga.	- Uvid u izračunati indikator	Indikatori kvaliteta i sigurnosti za domove zdravlja, AKAZ, juli 2014.
S				
Indikator	Anafilaktički šok	Indikator se izračunava kao broj pacijenata kod kojih je došlo do anafilaktičkog šoka nakon aplikacije lijeka u ambulanti tima.	- Uvid u izračunati indikator	Indikatori kvaliteta i sigurnosti za domove zdravlja, AKAZ, juli 2014.
S				

Ispod broja svakog od kriterija je slovo „S“ ili „A“ koje označava da li se radi o sertifikacijskom (zakonski obaveznom) ili akreditacijskom (dobrovoljnom) kriteriju. Isto tako, na dnu se nalaze pobrojani indikatori koji se tematski uklapaju u tu cjelinu. Objedinjavanjem kriterija se timovima porodične/obiteljske medicine daje prilika da vide koji su to dodatni zahtjevi za akreditaciju te koliko blizu se nalaze u ispunjavanju tih zahtjeva.

U izradi standarda su učestvovali zdravstveni profesionalci diljem FBiH:

- Dr. sc. med. Ivan Bagarić, Dom zdravlja Tomislavgrad;
- Prof. dr. sc. med. Azijada Beganlić, prim. spec. porodične medicine i medicine rada, Dom zdravlja Tuzla;

- Prim.dr.med. Katmerka Cerić, spec. obiteljske/porodične medicine, Dom zdravlja Bihać;
- Doc. dr. sc. med. Larisa Gavran, prim. spec. obiteljske medicine, Dom zdravlja Zenica;
- Dr. med. Belma Goralija, Udruženje paraplegičara i oboljelih od dječije paralize Kantona Sarajevo;
- Prim.Mr. sci. dr. med. Melida Hasanagić, Regionalni medicinski centar „dr. Safet Mujić “ Mostar;
- Sevda Kujović, Udruženje „Život sa Down sindromom“;
- Prim. dr.med. Ljiljana Leovac, Dom zdravlja Orašje;
- Prim. dr. med. Lejla Mačković, Dom zdravlja Tuzla;
- Nataša Maros, MyRight - Empowers people with disabilities;
- Prim. dr. med. Milan Mioković, spec. porodične medicine, Dom zdravlja Sarajevo;
- Dr.med. Ljiljana Mladina, spec. obiteljske medicine, Dom zdravlja Livno;
- Spomenka Omanović, diplomirana medicinska sestra, Dom zdravlja Tuzla;
- Jasminka Proho, Udruženje gluhih i nagluhih Kantona Sarajevo;
- Dr. med. Bernardina Šarac, spec. obiteljske medicine, Dom zdravlja Tomislavgrad;
- Dr.med. Eldina Šešlak, Dom zdravlja Gračanica;
- Doc.dr.sc.med. Amra Zalihić, prim. Dom zdravlja Mostar;
- Fikret Zuko, Udruženje slijepih Kantona Sarajevo.

Urednici su bili:

- Prim. dr. Zoran Riđanović, AKAZ;
- Doc. dr. sc. ph. Vera Kerleta-Tuzović, AKAZ;
- Dr. sc. med. Ahmed Novo, AKAZ.

Recenziju su uradili:

- Prof. dr. sc. med. Olivera Batić-Mujanović, prim. spec. obiteljske medicine, Dom zdravlja Tuzla;
- Dr. sc. med. Zaim Jatić, spec. porodične medicine, Dom zdravlja Sarajevo

Prilozi:

5.2.1 Standardi za timove porodične/obiteljske medicine

5.2.2 Saglasnost Federalnog ministarstva zdravstva

c) Standardi za akreditaciju“ bolnica – prijatelja beba“

U 2013. godini je Agencija za kvalitet i akreditaciju razvila akreditacijske standarde za „bolnice – prijatelje beba“. U maju ove godine je urađena revizija istih standarda u sklopu projekta Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“ (BFH) i izrada akreditacijskih standarda za rani rast i razvoj djece (RRRD).

Revidiranim standardima su dodani neki novi kriteriji za kojima se ukazala potreba, naročito nakon poplava koje su zadesile našu zemlju u maju ove godine (prilog 5.3.1).

Prilog:

5.3.1 Akreditacijski standardi za „bolnice – prijatelje beba“ (rev. maj 2014)

d) Akreditacijski standardi za centre za rani rast i razvoj djece

U sklopu projekta Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“ (BFH) i izrada akreditacijskih standarda za rani rast i razvoj djece (RRRD) koji Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH sprovodi u saradnji sa UNICEF-om u BiH su izrađeni akreditacijski standardi za centre za rani rast i razvoj djece (prilog 5.4.1).

Akreditacijski standardi za rani rast i razvoj djece imaju osam standarda i 52 kriterija koji su podijeljeni u tri poglavlja:

- Centar za rani rast i razvoj djece;
- Usluge u centru;
- Procjena uspjeha rada centra.

Prilog:

5.4.1 Akreditacijski standardi za centre za rani rast i razvoj djece

e) Akreditacijski standardi za drop-in centre

Usvajanjem Politike za smanjenje štete (harm reduction) iz oblasti ovisnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine („SN FBiH“ broj 34/14) se obavezala da poduzme sve mjere i aktivnosti koje su zasnovane na dokazima u cilju smanjenja štete po osobu ili cjelokupno stanovništvo i na taj način jačati sigurnost po zajednicu. U Politici za smanjenje štete (harm reduction) iz oblasti ovisnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine („SN FBiH“ broj 34/14) je navedeno da se FBiH zalaže da drop-in organizacije budu akreditirane od strane Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ). Shodno tome, AKAZ je razvio i definisao akreditacijske standarde za drop-in centre (prilog 5.5.1). Ti standardi su javno objavljeni na AKAZ-ovoj web-stranici, a dobili su i pismenu saglasnost od strane federalnog ministra zdravstva dopisom broj 03-14-6513/14 (prilog 5.5.2), prof.dr. Rusmira Mesihovića. Akreditacijskim standardima i akreditacijom drop-in centara se želi postići da svi ti centri u BiH rade i pružaju usluge svojim korisnicima istim, zagarantovanim nivoom kvaliteta pri čemu se prije svega misli na sigurnost korisnika i osoblja u drop-in centrima.

Prilog:

5.5.1 Akreditacijski standardi za drop-in centre

5.5.2 Saglasnost FMZ na standarde

f) Akreditacijski standardi DPST usluge;

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je razvila i definisala akreditacijske standarde za pružanje usluga dobrovoljnog povjerljivog savjetovanja i testiranja, avgust 2014. godine (prilog 5.6.1). Akreditacijski standardi su javno objavljeni na AKAZ-ovoj web-stranici, a dobili su i pismenu saglasnost od strane federalnog ministra zdravstva dopisom broj 03-14-6513/14 (prilog 5.6.2), prof.dr. Rusmira Mesihovića. Za ove potrebe su napravljene i forme za samoocjenu koje će biti upotrebljivane pri samoocjeni i vanjskoj ocjeni DPST usluga.

Usluge dobrovoljnog, povjerljivog savjetovanja i testiranja na HIV i AIDS su prije svega namijenjene rizičnim grupama (seksualnim radnicima, korisnicima koji intravenski upotrebljavaju opojne supstance, itd.). Akreditacijskim standardima za pružanje DPST usluga u centara se želi postići da svi ti centri u BiH rade i pružaju usluge svojim korisnicima istim, zagarantovanim nivoom kvaliteta pri čemu se prije svega misli na sigurnost korisnika i osoblja u centrima.

Prilog:

5.6.1 Akreditacijski standardi za pružanje usluga dobrovoljnog, povjerljivog savjetovanja i testiranja

5.6.2 Saglasnost FMZ na standarde

g) Indikatori izvedbe za domove zdravlja i bolnice

Agencija za kvalitet i akreditaciju (AKAZ) je u skladu sa članom 22. Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu (Službene novine Federacije BiH, broj 59/05) razvila set indikatora za domove zdravlja i set indikatora za bolnice. Nacrti seta indikatora su poslani na komentare ključnim akterima u sistemu zdravstvene zaštite: direktorima zdravstvenih ustanova i koordinatorima kvaliteta u zdravstvenim ustanovama, federalnim i kantonalnim zavodima za javno zdravstvo, federalnim i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja i kantonalnim ministarstvima zdravstva. Nakon analize pristiglih komentara, načinjeni su finalni nacrti seta indikatora koji su poslani federalnom ministru zdravstva na dobijanje saglasnosti. Nakon dobivanja saglasnosti od strane federalnog ministra zdravstva (dopis federalnog ministra zdravstva broj: 08-37-4551/14 od 9. jula 2014. godine), praćenje seta indikatora je postalo obaveza svih domova zdravlja i bolnica u FBiH.

Podaci se prikupljaju za 2014. godinu, a za domove zdravlja krajnji rok za dostavu podataka, indikatora kvaliteta i sigurnosti za porodičnu medicinu, elektivnih indikatora i nepovoljnih događaja je 31. januar 2015. godine. Rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti za domove zdravlja je 15. mart 2015. godine, a rok za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima je 15. april 2015. godine.

Za bolnice krajnji rok za dostavu podataka, indikatora za obavezno prijavljivanje, elektivnih indikatora i nepovoljnih događaja je 31. Januar 2015. godine. Rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti je 15. mart 2015. godine, a rok za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima je 15. april 2015. godine.

Prilog

5.7.1 Indikatori za domove zdravlja;

5.7.2 Indikatori za bolnice.

6. Uspostava sistema sigurnosti u apotekama zdravstvenim ustanovama

Prema Zakonu o apotekarskoj djelatnosti („SN FBiH“ broj 40/10, član 12., 57. i 72.) sve apoteke, bez obzira na oblik svojine, su dužne uspostaviti sistem sigurnosti na temelju standarda koje propisuje Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu (AKAZ). Apoteka zdravstvena ustanova može obavljati apotekarsku djelatnost ako osim drugih uslova propisanih zakonom, ispunjava i uspostavljen sistem standarda sigurnosti radi zaštite pacijenata (član 12., stav 1., tačka 4.). *Sertifikacijski standardi* su optimalni standardi sigurnosti u skladu sa Zakonom, kojima se obezbjeđuje siguran sistem rada, sigurno radno okruženje u apoteci, odgovarajuće procedure i protokoli tokom pružanja zdravstvenih usluga pacijentima i drugim korisnicima, a odnose se i na sigurnost osoblja apoteke.

AKAZ je **Sertifikacijske standarde za apoteke** definisao i objavio na svojoj web-stranici 14.06.2013. godine čemu je prethodilo dobivanje saglasnosti od strane prof.dr. Rusmira Mesihovića, federalnog ministra zdravstva dopisom broj 05-37-2017/13 te usvajanje od strane Upravnog vijeća AKAZ-a na sjednici održanoj 15.05.2013. godine. Objavljivanjem standarda na web-stranici, AKAZ je omogućio slobodan pristup svim zainteresiranima te ih pozvao na saradnju.

U vezi sa uspostavljanjem sistema sigurnosti u apotekama, AKAZ je razvio plan i program za obuku za osoblje apoteke (Prilog 6.1 Dvodnevni plan i program Obuke za osoblje apoteka). Radi se o dvodnevnoj obuci na kojoj učesnici prolaze kroz teorijski dio o procesu sertifikacije, samoocjeni, itd. te kroz praktični dio sa grupnim vježbama. Svi učesnici urade pred- i post-test, koji su specijalno dizajnirani na način da svi oni koji urade test mogu demonstrirati nivo usvojenog znanja na kraju obuke. Da bi se obuka smatrala apsolviranom, potrebno je osvojiti barem 60% poena na post-testu. Na kraju obuke, učesnicima se dodjeljuje certifikat o prisustvovanju obuci (i položenom testu - ukoliko je učesnik osvojio dovoljan broj poena). Za ovu obuku, ali i za sve druge obuke, edukacije i radionice je razvijen ELZO (Akronim: evaluacijski list za obuku putem kojeg učesnici anonimno mogu iznijeti svoju ocjenu, zapažanja, sugestije po pitanju različitih aspekata obuke (organizacija, predavači, vježbe, općenito). Raspon ocjenjivanja ide od 1 – „uopšte se ne slažem“ do 4 – „apsolutno se slažem“, a ocjene koje je AKAZ dobio od učesnika iznose (na skali od 1 do 4) oko 3.80, što je jako dobar pokazatelj kvaliteta obuke.

Odbor za kontinuiranu edukaciju Komore magistara Farmacije FBiH je, prema Pravilniku o stručnom usavršavanju (Član 14.), obuci za osoblje apoteka dodijelio 3 boda. Bodovi će se koristiti za produženje licence za samostalni rad.

Do kraja 2014. godine su održana **četiri turnusa obuke za osoblje apoteka** o čemu su napravljeni i izvještaji (prilog 6.3 – 6.6). Obuku je prošlo preko **76 učesnika** iz gradova širom FBiH, a polaznici su bili magistri farmacije i farmaceutske tehničari te inženjeri, pravnici i ekonomisti, zaposleni kako u apotekama tako i u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove te Federalnom ministarstvu zdravstva. Prvi i drugi turnus urađeni kao dvodnevne obuke prema planu i programu (prilog 6.1), dok su treći i četvrti turnus urađeni kao jednodnevne obuke za osoblje apoteka radi intervencije učesnika zbog odustvovanja sa posla (prilog 6.2).

Na Obuci učesnici prolaze kroz teorijski dio o procesu sertifikacije, samoocjeni itd. te kroz praktični dio sa grupnim vježbama. Svi učesnici urade pred- i post-test, koji su specijalno

urađeni na način da pokažu nivo usvojenog znanja na kraju Obuke. Da bi se Obuka smatrala apsolviranom potrebno je osvojiti barem 60% poena na post-testu. Na kraju Obuke se dobije i certifikat o prisustvovanju Obuci (i položenom testu ukoliko je učesnik osvojio dovoljan broj poena).

Potrebe AKAZ-a u vezi sa procesom sertifikacije apoteka

Na osnovu Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu («Službene novine FBiH» 59/05 i 52/11), od 2006. godine AKAZ je organ nadležan da vrši poslove edukacije, facilitacije i izrade kliničkih vodilja na federalnom nivou i provodi postupak akreditacije. U međuvremenu su usvajanjem novih zakona iz oblasti zdravstva AKAZ-u nametnute obaveze definiranja sistema sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, kontinuiranog praćenja i procjene standarda i izdavanja certifikata o zadovoljenju standarda, odnosno provođenje postupka sertifikacije. Ovaj opseg posla zahtijevao bi aktivan rad više zaposlenika u različitim službama koje nikad nisu oformljene.

Međutim, AKAZ nema kapacitete kako bi postupio po obavezama koje proističu iz gore navedenih akata, prije svega nema formiranu službu kao ni zaposlenika sa završenim pravnim fakultetom koji bi vodio aspekt sertifikacije koji se tiče upravnog postupka. S obzirom da postoji oko 650 apoteka u Federaciji BiH, jasno je da AKAZ treba da započne **upravni postupak u 650 predmeta**.

Ovo uključuje podnošenje zahtjeva za ulazak u proces sertifikacije, registraciju uplata apoteka, analizu predate dokumentacije od strane apoteke, prvi pregled (ocjena vanjskih ocjenjivača), donošenje prvostepenog rješenja na osnovu te ocjene, postupanje po prigovoru apoteke na zakazivanje termina pregleda kao i imenovanog ocjenjivača, postupanje po žalbi na negativno mišljenje Komisije za sertifikaciju apoteka, zastupanje u upravnom sporu pred nadležnim sudom u slučaju da apoteka zatraži sudsku zaštitu radi osiguranja zakonitosti i pobija drugostepeno rješenje ministarstva, itd. Također, svaka apoteka ima pravo da zatraži tumačenje ili mišljenje AKAZ-a o pojedinim odredbama važećih akata te da postavi druga pitanja vezana za upravni postupak sertifikacije, a na koja AKAZ odgovara pojedinačnim mišljenjem, tumačenjem ili zaključkom.

Prilikom vođenja postupka sa jednom apotekom, mora se voditi računa u prijemu i ulaganju sve dokumentacije te apoteke, o rokovima između pojedinih faza postupka (rok između uplate i pregleda, pregleda i donošenja rješenja, prigovora i odgovora na prigovor, rok po žalbi, sudski rokovi, itd.). Izdavanjem rješenja o sertifikaciji, kao i rješenja o odbijanju sertifikacije, predmet pojedine apoteke se ne zaključuje. Naime, u toku važenja sertifikacije, AKAZ je dužan pratiti poštovanje prava i obaveza apoteke, shodno pravilniku i zakonu putem nadzornih pregleda, što može dovesti do ukidanja, odnosno, suspenzije sertifikacije. Sama sertifikacija se izdaje na rok od četiri (4) godine, što znači da je ovo kontinuiran proces, odnosno, da se upravni postupak stalno obnavlja za sve apoteke.

Proces sertifikacije prate procesi edukacije, facilitacije i vanjskog ocjenjivanja koje AKAZ vrši preko ugovora o angažmanu zdravstvenih profesionalaca (facilitatori, edukatori i ovlašteni vanjski ocjenjivači). Ugovori se sklapaju i sa samim zdravstvenim ustanovama koje participiraju

u edukaciji i facilitaciji. Ako je riječ o drugim gradovima, potrebno je i sklapanje ugovora za obezbjeđivanje obroka, prevoza i smještaja.

Osim upravno-pravne komponente procesa sertifikacije, AKAZ ne može operativno provoditi postupak sertifikacije bez vođenja registra certificiranih ustanova (650 apoteka i više stotina drugih zdravstvenih ustanova), kao i praćenja finansijskih transakcija i operacija shodno pravilniku i Cjenovniku za sertifikaciju kao i ugovornim obavezama gore spomenutih ugovora, odnosno praćenja postojećih propisa i kreiranja novih akata agencije vezanih za užu zdravstvenu oblast (farmaceut za apoteke, stomatolog za stomaloške ordinacije, itd.)

Iz ovoga je vidljivo da je hitno potrebno formiranje službe tj. tima ljudi koji bi radio na procesu sertifikacije, a koji obuhvata zaposlenike na pravnim i ekonomskim poslovima, usko specijaliziranim zdravstvenim poslovima i pratećim i opšim te arhivskim poslovima.

Napominjemo da je AKAZ na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti i posebnim propisima o pojedinim zdravstvenim djelatnostima, ovlašten izdati sertifikat (rješenje o sertifikaciji po provođenju upravnog postupka) kao i definisati sertifikacijske standarde za sve zdravstvene ustanove u Federaciji BiH, a gore navedeni primjer toka postupka ilustruje samo vođenje sertifikacije apoteka (koje su među najmanje složenim zdravstvenim ustanovama).

Identičan postupak (pa i složeniji) morao bi se provesti i prilikom akreditacije apoteka - zdravstvenih ustanova i drugih zdravstvenih ustanova.

Prilozi:

- 6.1 Dvodnevni plan i program Obuke za osoblje apoteka
- 6.2 Jednodnevni plan i program Obuke za osoblje apoteka
- 6.3 Izvještaj sa Obuke za osoblje apoteka 12. mart 2014.
- 6.4 Izvještaj sa Obuke za osoblje apoteka 10. april 2014.
- 6.5 Izvještaj sa Obuke za osoblje apoteka 11. juni 2014.
- 6.6 Izvještaj sa Obuke za osoblje apoteka 24. oktobar 2014.

7. Jačanje mreže koordinatora kvaliteta

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji BiH (AKAZ) je, sa ciljem formiranja mreže koordinatora kvaliteta, u 2013. godini pokrenula nekoliko aktivnosti kao što je organizacija Seminara – dani kvaliteta, razvoj indikatora izvedbe za domove zdravlja i bolnice te klinička revizija za timove porodične medicine.

"Dani kvaliteta u zdravstvu – Drugi stručni seminar za koordinate kvaliteta" je nastavak tih aktivnosti i organizovan sa ciljem da se na jednom mjestu okupe koordinatori kvaliteta svih zdravstvenih ustanova u FBiH, ali i direktori tih zdravstvenih ustanova, kao važni akteri u uspostavljanju i održavanju sistema kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga. Ove godine na su ovom skupu učestvovali i predstavnici Agencija za kvalitet i akreditaciju iz Banjaluke (Republika Srpska – Bosna i Hercegovina), Beograda (Srbija), Skoplja (Makedonija) te Direktorata za poboljšanje i kontrolu kvaliteta iz Podgorice (Crna Gora).

Ovom dvodnevnom skupu prisustvovalo je ukupno 196 direktora i koordinatora kvaliteta zdravstvenih ustanova iz Federacije BiH, kao i predstavnika međunarodnih organizacija sa kojima je Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) uspješno saradivala u provođenju projekata unapređenja kvaliteta u 2014. godini.

Kako je obaveza svake zdravstvene ustanove i zdravstvenog radnika da učestvuje u provjeri kvaliteta kliničke prakse, AKAZ je prošle godine pokrenuo kliničku reviziju u timovima porodične medicine u FBiH za pacijente sa diabetes mellitusom. Cilj ove aktivnosti je da se stekne uvid u tretman pacijenata oboljelih od dijabetesa i unaprijedi klinička praksa uz poboljšanje zdravstvenog stanja pacijenata. Na ovom skupu su prezentirani rezultati te inicirana ponovna revizija s ciljem upoređivanja rezultata inicijalnog i finalnog audita.

a) Dani kvaliteta u zdravstvu – Drugi stručni seminar za koordinate kvaliteta

U Sarajevu je 15. i 16. decembra 2014. godine, u hotelu Hollywood, održan Drugi stručni seminar za koordinate kvaliteta u Federaciji BiH. Ovom dvodnevnom skupu prisustvovalo je 196 direktora i koordinatora kvaliteta zdravstvenih ustanova iz Federacije BiH, kao i predstavnika međunarodnih organizacija sa kojima je Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu uspješno saradivala u provođenju projekata unapređenja kvaliteta u 2014. godini. Lista učesnika je u prilogu 7.1 ovog izvještaja.

Seminar je održan sa ciljem upoznavanja učesnika sa uvođenjem sistema kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu u FBiH, aktivnostima AKAZ-a, obavezama zdravstvenih ustanova i koordinatora kvaliteta te radi razmjene iskustava, praktičnih znanja i kontakata.

Po završetku prvog dana seminara, uručena su priznanja istaknutim pojedincima na polju uspostavljanja i održavanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga i akreditacije. Fokusirane akreditacije „Bolnica-prijatelj beba“ s trajanjem od tri godine dobili su Klinika za ginekologiju i akušerstvo Kantonalne bolnice Zenica, Klinika za ginekologiju i akušerstvo Hrvatske bolnice „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila, Odjel za ženske bolesti i porode Županijske bolnice "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno, Ginekološki odjel Opće bolnice "Dr. Mustafa Beganović" Gračanica, Ginekološko-porođajna služba JU Bolnice Travnik, Medicinski odjel za ginekologiju i akušerstvo Kantonalne

bolnice „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać, Klinika za ginekologiju i porodništvo Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, Centar za majku i dijete Regionalnog medicinskog centra "Dr.Safet Mujić" Mostar i Porodilište Opće bolnice Bugojno.

Dodijeljene su i akreditacije centrima za mentalno zdravlje pri domovima zdravlja Novo Sarajevo, Stari Grad i Ilidža iz sastava JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo, te centrima za mentalno zdravlje Doma zdravlja Travnik i Regionalnog medicinskog centra „Dr. Safet Mujić“ Mostar.

Također, uručene su i zahvalnice partnerima AKAZ-a, sa kojim smo zajednički radili i realizirali brojne projekte u 2014. godini. To su: UNICEF, SDC-a (Swiss Agency for Development and Cooperation) i UNDP.

Ispred AKAZ-a dodijeljena su priznanja za izvrsnost istaknutim pojedincima. Za izvrsnost u kategoriji menadžer ustanove ove godine priznanje je dodijeljeno direktorici JU DZ Sarajevo, dr. Dženani Tanović. Za izvrsnost u kategoriji koordinator kvaliteta dr.sci. med. Enes Šaćić, a za svoj doprinos u kategoriji vanjski ocjenjivač: dr. Eldina Šešlak, dr. Jasmin Hodžić i Klementina Nuk Vuković, dipl. psih. U kategoriji najbolji facilitator priznanje je pripalo dr. Enisu Hasanoviću. Na osnovu dosadašnjih rezultata, entuzijazma i predanog rada u oblasti uvođenja sistema kvaliteta u svojim zdravstvenim ustanovama u kategoriji izvrsnosti junior kvaliteta, priznanje su dobili: mr.sci.Amer Ovčina, medicinski tehničar i Roberta Perković, dipl.med.sestra. Priznanje za šampiona kvaliteta pripalo je dr. Lejli Mačković, a za životno djelo dr. Kasimu Brigiću. Ove godine dodijeljeno je priznanje za razmjenu dobre prakse koje je pripalo UKC Tuzla i DZ Gračanica. Izvještaj sa ovog dvodnevnog skupa je prilog 7.2 ovog dokumenta.

b) Obavezno prijavljivanje indikatora kvaliteta i sigurnosti (indikator izvedbe)

Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" 59/05 i 52/11) u članu 9. kaže da zdravstvena ustanova, na osnovu uputstva Agencije, općim aktom uređuje:

- oblik, način i učestalost vršenja unutrašnje provjere optimalnog kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u zdravstvenoj ustanovi i
- vrstu i način provjere i obavještanje o kvalitetu izvršenog rada zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

U članu 12. istog Zakona se navodi da su zdravstvene ustanove dužne redovno obavještavati Agenciju o utvrđenim incidentima i nepovoljnim događajima kojima su izloženi pacijenti, drugi korisnici zdravstvenih usluga, kao i zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici u procesu pružanja zdravstvenih usluga.

Agencija za kvalitet i akreditaciju (AKAZ) je u skladu sa članom 22. Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu (Službene novine Federacije BiH, broj 59/05) razvila set indikatora za domove zdravlja i set indikatora za bolnice. Nacrta seta indikatora su poslani na komentare ključnim akterima u sistemu zdravstvene zaštite: direktorima zdravstvenih ustanova i koordinatorima kvaliteta u zdravstvenim ustanovama, federalnim i kantonalnim zavodima za javno zdravstvo, federalnim i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja i kantonalnim ministarstvima zdravstva. Nakon analize pristiglih komentara,

načinjeni su finalni nacrti seta indikatora koji su poslani federalnom ministru zdravstva na dobijanje saglasnosti. Nakon dobivanja saglasnosti od strane federalnog ministra zdravstva (dopis federalnog ministra zdravstva broj: 08-37-4551/14 od 9. jula 2014. godine), praćenje seta indikatora je postalo obaveza svih domova zdravlja i bolnica u FBiH.

Podaci se prikupljaju za 2014. godinu, a za domove zdravlja krajnji rok za dostavu podataka, indikatora kvaliteta i sigurnosti za porodičnu medicinu, elektivnih indikatora i nepovoljnih događaja je 31. januar 2015. godine. Rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti za domove zdravlja je 15. mart 2015. godine, a rok za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima je 15. april 2015. godine (prilog 5.7).

Za bolnice krajnji rok za dostavu podataka, indikatora za obavezno prijavljivanje, elektivnih indikatora i nepovoljnih događaja je 31. Januar 2015. godine. Rok za dostavu indikatora kvaliteta i sigurnosti je 15. mart 2015. godine, a rok za slanje godišnjeg izvještaja strukturiranog prema obaveznim sastavnim dijelovima je 15. april 2015. godine. (prilog 5.8).

c) Klinička revizija za diabetes mellitus

Na osnovu zaključaka sa "Dana kvaliteta u zdravstvu – Prvog stručnog seminara za koordinatore kvaliteta" i obaveze zdravstvenih ustanova da vrše provjeru kvaliteta kliničke prakse, AKAZ je započela **provedenje kliničke revizije** zdravstvenih kartona timova porodične medicine u FBiH za pacijente sa diabetes mellitus-om (prilog 7.3).

Klinička revizija je definisana u Zakonu o evidencijama u oblasti zdravstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 37/12), Rezoluciju o dijabetesu (Vlada Federacije BiH, 12.04.2012.), Akreditacijske standarde za timove porodične medicine i domove zdravlja uređene Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 59/05, 52/11) i Politiku kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (Federalno ministarstvo zdravstva, juli 2003.).

Deset timova porodične medicine iz svakog doma zdravlja u Federaciji BiH treba da pregledaju po 30 (slučajno odabranih) zdravstvenih kartona svojih pacijenata oboljelih od diabetes mellitusa i da evidentiraju potrebne podatke za 2013. godinu u obrazac za pojedinačni pregled zdravstvenih kartona (prilog 7.4).

Iz popunjenih pojedinačnih obrazaca za pregled zdravstvenih kartona, svaki tim porodične medicine popunjava jedan zbirni obrazac i dostavlja ga koordinatoru kvaliteta svog doma zdravlja do 20. januara 2014. godine (prilog 7.5). Koordinator kvaliteta popunjava zbirni obrazac za sve timove porodične medicine svoga doma zdravlja i dostavlja ga AKAZ-u do 31. januara 2014. godine (prilog 7.6).

Preliminarni rezultati početne revizije – Analiza kliničke revizije za dijabetes melitus su u prilogu ovog dokumenta (prilog 7.7).

Prilozi:

- 7.1 Lista učesnika "Dana kvaliteta u zdravstvu – Drugog stručnog seminara za koordinate kvaliteta";
- 7.2 Izveštaj sa "Dana kvaliteta u zdravstvu – Drugog stručnog seminara za koordinate kvaliteta";
- 7.3 Uputstvo za kliničku reviziju;
- 7.4 Osnovni obrazac za tim porodične medicine za pojedinačni pregled zdravstvenih kartona pacijenata koji boluju od dijabetes melitusa;
- 7.5 Zbirni obrazac za tim porodične medicine za pojedinačni pregled zdravstvenih kartona pacijenata koji boluju od dijabetes melitusa;
- 7.6 Zbirni obrazac za koordinatora kvaliteta za pregled zdravstvenih kartona pacijenata koji boluju od dijabetes melitusa;
- 7.7 Preliminarni rezultati početne revizije – Analiza kliničke revizije za dijabetes melitus.

8. Realizacija projekata u 2014. godini

AKAZ je u 2014. godini realizirao ili započeo realizaciju više projekata: „Projekt uspostavljanja sigurnosnih standarda na nivou primarne zdravstvene zaštite u JUDZKS“ sa Federalnim ministarstvom zdravstva, „Akreditacija drop-in centara“ sa UG Margina, „Razvoj akreditacijskih standarda za pružanje DPTS usluga i obuka osoblja“ sa Partnerstvom za zdravlje, „Projekt mentalno zdravlje u BiH“ sa SDC (Švicarska agencija za razvoj i suradnju), „Akreditacija bolnica prijatelja beba i razvoj standarda za centre za rani rast“ i razvoj te „Projekt jačanja sestrinstva u BiH“ sa FAMI fondacijom (ProSes).

a) Uspostavljanja sigurnosnih standarda na nivou primarne zdravstvene zaštite u JUDZKS (Federalno ministarstvo zdravstva)

Projekt “Uspostava sistema sigurnosnih standarda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti” koji implementiraju Federalno ministarstvo zdravstva (FMZ), Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) te Javna ustanova dom zdravlja Kantona Sarajevo (JUDZKS) je pripreman u periodu avgust 2013. godina - juni 2014. godine. AKAZ je ugovor sa Federalnim ministarstvom zdravstva potpisao 14.07.2014. za period avgust 2014. do maj 2015. godine u kojem se AKAZ obavezao da će svi poslovi, aktivnosti i zadaci biti realizirani. Sa JUDZKS ugovor je potpisan istog dana i ovaj ugovor važi za isti period s napomenom da postoje planovi da Projekt bude produžen do kraja 2015. godine.

AKAZ je dužan do kraja Ugovora korisniku usluga obaviti i isporučiti usluge kako slijedi:

- Program Obuke osoblja TPM u JU DZ KS (200 TPM);
- Program Obuke za obavljanje poslova unutrašnje i vanjske ocjene i facilitacije;
- Facilitaciju u timovima porodične medicine;
- Vanjsku ocjenu i sertifikaciju TPM koji za to ispunjavaju uslove, a FMZ kao platilac usluga je dužno platiti obavljene usluge prema isporučenim fakturama.

Broj raspoloživih TPM za obuku određuje korisnik usluga prema realnom stanju unutar cijele zdravstvene ustanove, a broj TPM spremnih za sertifikaciju određuje AKAZ prema rezultatima obuke, facilitacije i unutrašnje ocjene. U period oktobar – decembar 2014. godine, održane su sljedeće radionice sa ukupno **273** učesnika:

- Uvodna radionica za menadžment JUDZKS – 02.10.2014. (49 učesnika);
- Prva radionica za TPM, 22.-23.10.2014. (22 učesnika);
- Druga radionica za TPM, 29.-30.10.2014. (21 učesnik);
- Treća radionica za TPM, 05.-06.11.2014. (19 učesnika);
- Četvrta radionica za TPM, 12.-13.11.2014. (20 učesnika);
- Peta radionica za TPM, 19.-20.11.2014. (22 učesnika);
- Šesta radionica za TPM, 26.-27.11.2014. (22 učesnika);
- Sedma radionica za TPM, 03.-04.12.2014. (25 učesnika);
- Osmo radionica za TPM, 10.-11.12.2014. (27 učesnika);
- Deveta radionica za TPM, 17.-18.12.2014. (20 učesnika);
- Deseta radionica za TPM, 24.-25.12.2014. (26 učesnika).

Također, u sklopu ovog Projekta urađene su i tri facilitatorske posjete koje su navedene u poglavlju 4. Facilitacija u zdravstvenim ustanovama ovog Izvještaja.

Prilog:

- 8.1.1 Izvještaj uvodna radionica;
- 8.1.2 Izvještaj druga radionica;
- 8.1.3 Izvještaj treća radionica;
- 8.1.4 Izvještaj za novembar 2014;
- 8.1.5 Izvještaj za decembar 2014;
- 8.1.6 Spisak sa brojem timova – ovjeren;
- 8.1.7 Organizacioni okvir za uspostavu sistema kvaliteta u JUDZKS.

b) Akreditacija drop-in centara (UG Margina)

Drop-in centri su osnovani da bi svojim korisnicima pružili ugodno mjesto za odmor, spavanje i eventualne druge potrebe (lična higijena, pranje veša, itd.). Svo vrijeme je za korisnike u centru prisutna odgovorna osoba – drop-in operator. Između ostalog, jednom ili dva puta sedmično u drop-in centar dolaze medicinski tehničar/sestra, socijalni radnik i pravnik da bi savetovali korisnike centra. Korisnici centra se ne ograničavaju samo na injekcione korisnike droga, nego tu dolaze i seksualni radnici te bivši zatvorenici. Drop-in centri organizuju i terenski rad čiji je cilj da dopre do ciljane grupe odnosno da se uspostavi kontakt sa ovisnicima koji samoinicijativno ne kontaktiraju nijednu zdravstvenu ili socijalnu ustanovu. Terenskim radom se djeluje u neposrednom okruženju ovisnika. Kao terenski radnici rade ne samo visokoobrazovane osobe nego i osobe sa iskustvom u korištenju droga koji su dugi niz godina u stabilnoj apstinenciji.

Usvajanjem Politike za smanjenje štete (harm reduction) iz oblasti ovisnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine („SN FBiH“ broj 34/14) se obavezala da poduzme sve mjere i aktivnosti koje su zasnovane na dokazima u cilju smanjenja štete po osobu ili cjelokupno stanovništvo i na taj način jačati sigurnost po zajednicu. U *Politici za smanjenje štete (harm reduction) iz oblasti ovisnosti* u Federaciji Bosne i Hercegovine („SN FBiH“ broj 34/14) je navedeno da se FBiH zalaže da drop-in organizacije budu akreditirane od strane Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ). Shodno tome, AKAZ je razvio i definirao akreditacijske standarde za drop-in centre (prilog 5.5.1). Ti standardi su javno objavljeni na AKAZ-ovoj web-stranici, a dobili su i pismenu saglasnost od strane federalnog ministra zdravstva dopisom broj 03-14-6513/14 (prilog 5.5.2), prof.dr. Rasmira Mesihovića. Akreditacijskim standardima i akreditacijom drop-in centara se želi postići da svi ti centri u BiH rade i pružaju usluge svojim korisnicima istim, garantovanim nivoom kvaliteta pri čemu se prije svega misli na sigurnost korisnika i osoblja u drop-in centrima.

U sklopu projekta koji su AKAZ i UG Margina potpisali (prilog 8.2.1), projekat *Akreditacija drop-in centara u FBiH*, koji će trajati od avgusta 2014. do septembra 2015. godine ima 3 faze kako slijedi:

- Razvoj indikatora, formulara za ocjenu i reviziju standarda,
- Razvoj plana i programa obuke za osoblje, facilitatore i vanjske ocjenjivače,
- Vanjska ocjena i akreditacija šest drop-in centara.

AKAZ je radi održavanja sigurnosti i upravljanja rizicima razvio i indikatore za drop-in centre (prilog 8.2.2) koji se trebaju prikupljati na godišnjem nivou i dostavljati u AKAZ.

Sukladno uspostavi sistema kvaliteta u drop-in centrima AKAZ je razvio plan i program za obuku za osoblje centara (prilog 8.2.3). Radi se o jedno-dnevnoj Obuci na kojoj učesnici prolaze kroz teorijski dio o procesu akreditacije, samoocjeni, pravilima pisanja i formulisanja politika i procedura, upravljenju rizikom, izračunu indikatora, itd. te kroz praktični dio sa grupnim vježbama. Svi učesnici urade pred- i post-test (prilog 8.2.4), koji su specijalno dizajnirani na način da kandidati pokažu nivo usvojenog znanja na kraju Obuke. Da bi se Obuka smatrala apsolviranom potrebno je osvojiti barem 60% poena na post-testu. Na kraju Obuke se dobije i certifikat o prisustvovanju Obuci (i položenom testu ukoliko je učesnik osvojio dovoljan broj poena).

Do kraja 2014. godine su održana dva turnusa Obuke za osoblje drop-in centara o čemu je napravljen i izvještaj (prilog 8.2.5). Obukama je prisustvovalo osoblje iz 6 drop-in centara iz FBiH, iz Sarajeva, Tuzle, Mostara, Zenice, Bihaća i Brčkog.

U svrhu naplate prema urađenim fazama iz Ugovora, napravljena su i dva izvještaja koja su dostavljena UG Margina (prilog 8.2.6 – 8.2.7).

Prilozi:

8.2.1 Ugovor sa UG Margina

8.2.2 Indikatori izvršenja za drop-in centre;

8.2.3 Plan i program Obuke za osoblje drop-in centara;

8.2.4 Test za osoblje drop-in centra;

8.2.5 Izvještaj sa obuke za osoblje drop-in centara;

8.2.6 Izvještaj o okončanju prve faze;

8.2.7 Izvještaj o okončanoj obuci za osoblje drop-in centara.

c) Razvoj akreditacijskih standarda za pružanje DPTS usluga i obuka osoblja (Partnerstvo za zdravlje)

U avgustu 2014. godine je Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je potpisala ugovor sa Partnerstvom za zdravlje (Partnerships in Health) o projektu Izrada akreditacijskih standarda za pružanje DPST usluga u BiH (prilog 8.3.1). Budžet za tromjesečni projekt (septembar – novembar 2014. godine) je bio 14.202 KM. Aktivnosti koje su se trebale realizirati unutar Projekta su u sklopu tri faze izvršenja aktivnosti kako slijedi:

1. Razvoj akreditacijskih standarda za pružanje DPTS usluga,
2. Razvoj plana i programa obuke za osoblje,
3. Razvoj plana i programa obuke za koordinatore i vanjske ocjenjivače ustanova.

Usluge dobrovoljnog, povjerljivog savjetovanja i testiranja (DPST usluge) se vrše u cijeloj BiH. One se rade u svrhu smanjenja prenosa HIV infekcije kod ljudi sa pojačanim rizikom izlaganja virusu HIV-a (intravenska upotreba opojnih supstanci, promiskuitetno ponašanje, seksualni radnici/ce, itd.). Centri koji pružaju ove usluge se nalaze u sklopu domova zdravlja, bolnica, kliničkih centara te zavoda. DPST usluge vrše DPST savjetnici koji rade u timu, liječnik i medicinska sestra/tehničar.

Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je razvio i definisao akreditacijske standarde za pružanje DPST usluga, avgust 2014. godine (prilog 5.6.1). Akreditacijski standardi su javno objavljeni na AKAZ-ovoj web-stranici, a dobili su i pismenu saglasnost od strane federalnog ministra zdravstva dopisom broj 03-14-6513/14 (prilog 5.6.2), prof.dr. Rusmira Mesihovića. Za ove potrebe su napravljene i forme za samoocjenu koje će biti upotrebljavane pri samoocjeni i vanjskoj ocjeni DPST usluga.

Akreditacijskim standardima za pružanje DPST usluga u centara se želi postići da svi ti centri u BiH rade i pružaju usluge svojim korisnicima istim, zagaranovanim nivoom kvaliteta pri čemu se prije svega misli na sigurnost korisnika i osoblja u centrima.

Sukladno uspostavi sistema kvaliteta u DPST centrima, AKAZ je razvio plan i program za obuku za osoblje centara (prilog 8.3.2). Radi se o jednodnevnoj Obuci na kojoj učesnici prolaze kroz teorijski dio o procesu akreditacije, samoocjeni, pravilima pisanja i formulisanja politika i procedura, upravljenju rizikom, izračunu indikatora, itd. te kroz praktični dio sa grupnim vježbama. Svi učesnici urade pred- i post-test (prilog 8.3.3), koji su specijalno urađeni na način da pokažu nivo usvojenog znanja na kraju Obuke. Da bi se Obuka smatrala apsolviranom potrebno je osvojiti barem 60% poena na post-testu. Na kraju Obuke se dobije i certifikat o prisustvovanju Obuci (i položenom testu ukoliko je učesnik osvojio dovoljan broj poena). Do kraja 2014. godine su održana dva turnusa Obuke za osoblje DPST centara o čemu je napravljen i izvještaj (prilog 8.3.4). Obukama je prisustvovalo osoblje iz DPST centara iz cijele Bosne i Hercegovine.

U sklopu projekta je održana i Obuka za vanjske ocjenjivače prema planu i programu (prilog 8.3.5). Obuka se sastoji od dva dijela:

- Teorijskog dijela, i to opšteg (vještine vanjskog ocjenjivača, načela i tehnike vanjskog pregleda, itd.) i specijalnog dijela (specifični dio za standarde za posebnu oblast zdravstva) te
- Praktičnog dijela, koji se sastoji od grupnih vježbi za procjenu pojedinih vještina svakog kandidata ponaosob, a za tu svrhu je razvijen i Obrazac za procjenu vještina kandidata.

Praktični dio sa interaktivnim vježbama u sklopu Obuke je sadržavao procjenu vještina koje svaki vanjski ocjenjivač treba da dobro savlada, a to su:

- intervjuiranje,
- slušanje,
- analitičke sposobnosti,
- timski rad i
- izvještavanje.

I na ovoj Obuci se prema principu AKAZ-a koristi pred- i post-test kao pokazatelj nivoa usvojenog znanja. Test se sastoji od 15 pitanja vezanih za akreditaciju, legislativu te standarde za tu oblasti, i smatra se položenim ukoliko kandidat osvoji barem 60% poena. Da bi kandidati uspješno završili Obuku oni moraju imati zadovoljavajuću ocjenu koja se sastoji od poena dobivenih na post-testu i od ocjena za pojedine vještine koje se procjenjuju za svakog kandidata pojedinačno tokom praktičnog dijela Obuke odnosno vježbi. Na kraju Obuke kandidati dobiju certifikat o prisustvovanju Obuci (i o apsolviranoj Obuci) te time stižu jedan od preduslova za

imenovanje AKAZ-ovog vanjskog ocjenjivača. O ovoj obuci je napisan i detaljan izvještaj (prilog 8.3.6).

Prema obavezama iz Ugovora, a u svrhu naplate svake od pojedinačnih faza, napravljeni su izvještaju o okončanju faza (prilog 8.3.7 – 8.3.9).

Prilozi:

- 8.3.1 Ugovor sa Partnerstvom za zdravlje;
- 8.3.2 Plan i program Obuke za DPST savjetnike;
- 8.3.3 Test za DPST savjetnike;
- 8.3.4 Izvještaj sa obuke za DPST savjetnike;
- 8.3.5 Plan i program za obuku za vanjske ocjenjivače;
- 8.3.6 Izvještaj Obuka za vanjske ocjenjivače 27.-28. oktobar 2014;
- 8.3.7 Izvještaj o okončanju prve faze projekta;
- 8.3.8 Izvještaj o okončanju druge faze projekta;
- 8.3.9 Izvještaj o okončanju treće faze projekta.

d) Projekt mentalno zdravlje u BiH (SDC - Švicarska agencija za razvoj i suradnju)

Projekat mentalnog zdravlja u BiH predstavlja rezultat kontinuiranog opredjeljenja resornih entitetskih ministarstava zdravstva za nastavkom reforme sektora mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini. Krajnji cilj projekta je unaprijeđeno mentalno zdravlje sveukupne populacije, kao i sposobnosti kreatora politika i odgovornih institucija u postizanju evropskih standarda u zaštiti mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini.

Razvijajući kapacitete i mehanizme za planiranje i organizaciju usluga mentalnog zdravlja koje se temelje na dokazima i kroz veće učesće korisnika usluga mentalnog zdravlja u ovim procesima, Projekat će doprinijeti efektivnijim upravljačkom sistemu u mentalnom zdravlju. Primjena prakse na osnovu dokaza i standardiziranih procedura osiguraće da se kvalitet usluga prati i dosljedno unapređuje. Korisnička udruženja biće podržana u zagovaranju za njihova prava, traženju odgovornosti od zdravstvenih autoriteta i pružalaca usluga i u razvoju i implementaciji planova za borbu protiv diskriminacije i socijalne isključenosti osoba sa mentalnozdravstvenim problemima u zajednici. Smanjena diskriminacija i stigma omogućiti će osobama koje imaju mentalne poteškoće i njihovim porodicama da traže i dobiju adekvatnije usluge, postignu oporavak i da se reintegriraju u društvo.

U cilju da se osigura da su centri za mentalno zdravlje (CMZ) sposobni da odgovore na potrebe i zahtjeve korisnika, kapaciteti multidisciplinarnih timova u zajednici za pružanje specijaliziranih vanbolničkih usluga (kao što su psihoterapija ili okupaciona terapija) biće ojačani. Kroz dovoljno treninga i kontinuiranu podršku oni će dosljedno primjenjivati inovativne i savremene metode orijentirane ka oporavku i uključiti ih u prevenciju mentalnih poremećaja u zajednici. Ovo će obuhvatiti osobe sa rizikom od razvoja mentalnih poremećaja/problema i doprinijeti prevenciji razvoja mentalnih poremećaja.

Dalje, rekonstrukcija i/ili obnavljanje ustanova za mentalno zdravlje poboljšali su radno okruženje profesionalcima u mentalnom zdravlju doprinoseći poboljšanom pružanju usluga. Ciljane intervencije će poboljšati orijentiranost sistema mentalnog zdravlja ka pacijentu,

pružanje brige uz poštovanje i razumijevanje, kao i učinkovito liječenje pacijenata. Intervencije će doprinijeti boljim zdravstvenim ishodima, boljoj kvaliteti života korisnika usluga mentalnog zdravlja i općem blagostanju osoba sa mentalnim poremećajima i onima koji su pod rizikom da razviju mentalnozdravstvene probleme.

FAZA I

Projekat je prošao kroz svoju **Fazu I** u period od 10.10.2010. do 28.02.2014. godine. S obzirom da je Projekat ušao u prva dva mjeseca 2014. godine, ovdje ćemo se osvrnuti ukratko na taj period gdje su sumirani rezultati.

Tokom proteklih godina Projekta Agencija je provela 2 kruga anketiranja o saradnji i koordinaciji svih sudionika iz oblasti mentalnog zdravlja u FBiH. Saglasnost za proces akreditacije je ostvarilo 36 centra za mentalno zdravlje (CMZ). Tokom projekta 28 CMZ - je nastavilo sa procesom akreditacije uključujući drugu samoocjenu i prikupljanje podataka za izračun indikatora.

Nakon vanjskih ocjena/pregleda centara za mentalno zdravlje, početkom 2014. godine AKAZ je akreditovao osam (8) centara: CMZDZ Bihać, CMZDZ Tuzla, CMZDZ Gračanica, CMZDZ Srebrenik, CMZDZ Zenica, CMZDZ Vitez, CMZDZ Vogošća i CMZDZ Novi Grad.

Koncem 2013. godine 22 CMZ-a je uradilo akreditacijsku samoocjenu, a 18 CMZ-a je poslalo validne podatke za 10 indikatora, rezultati ovih centara su ušli u analizu za finalni izvještaj.

Više se informacija se može naći u prilogu:

8.4.a Ključni rezultati ostvareni u izvještajnom periodu projekta Mentalno zdravlje u BiH (2010. – 2014.)

8.4.b Analiza prikupljenih indikatora CMZ-a

8.4.1.1 – 8.4.1.8. vanjske ocjene i finalni izvještaj akreditiranih CMZ-a

8.4.1.b i 8.4.1.c Zapisnici Komisije za akreditaciju

8.4.1.d i 8.4.1.d Zaključci Komisije za akreditaciju

FAZA II

Projekat i u svojoj drugoj fazi namjerava nastaviti saradnju sa stručnjacima iz Švicarske, kao i koristiti njihovu ekspertizu za postizanje rezultata unutar svih specifičnih ishoda Projekta.

Projekat je osmišljen da prvenstveno ima **ulogu facilitatora** u upravljanju planiranim promjenama. Primarni zadatak Projekta jeste da obezbijedi tehnički savjet i kontrolu kvaliteta, te podrži lokalne institucije-partnere u implementaciji neophodnih promjena i poboljšanja.

Projekat je zaključen (ugovoren) 28.11.2014. godine i u ovoj fazi proizvodi pravna dejstva od 01.09.2014. do kraja februara 2015. godine. Nakon vanjskih ocjena centara za mentalno zdravlje, krajem 2014. godine AKAZ je akreditovao još pet (5) centara: CMZDZ RMC Mostar, CMZDZ Travnik, CMZDZ Stari Grad, CMZDZ Novo Sarajevo i CMZDZ Ilidža.

Predloženi okvir Projekta u daljim dokumentima pokriva implementacijsku **Fazu II u periodu od 4 godine** (1. mart 2014. – 28. februar 2018.). Projekat finansira Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) a implementira Asocijacija XY.

Više se informacija se može naći u prilogu:

8.4.c, 8.4.d i 8.4.e Ugovori Projekta sa Asocijacijom XY

8.4.f ToR – Projektni zadatak AKAZ-a.

Početak ove faze Projekta urađena su dva sastanka ekspertne grupe za razvoj indikatora kvaliteta u oblasti mentalnog zdravlja u BiH

Prvi sastanak 11.11.2014. u Sarajevu je imao svrhu: predstavljanja Projekta, ulogama i odgovornostima projektnog tima i upoznavanje i preuzimanje projektnih zadataka.

Drugi sastanak je održan 08.-09.12.2014. u Tesliću gdje su dodijeljeni individualni zadaci definiranja indikatora unutar OECD seta od 12 indikatora koji se odnose na područja: liječenje, kontinuitet njege, koordinaciju njege i ishod kod pacijenta. Dalje su usaglašeni zadaci akcionog plana razvoja indikatora. U skladu sa dogovorom, prvu radnu verziju indikatora i reviziju postojećih AKAZ je dostavio Projektu 30.12.2014. godine.

Više se informacija u prilogu:

8.4.2.1 Zapisnik sa sastanka ekspertne radne grupe

8.4.2.2 Akcioni plan razvoja indikatora kvalitete sa individualnim odgovornostima

8.4.2.3 AKAZ indikatori 2014

8.4.2.4 ESS_indikatori 2014_1.

Naredni zajednički sastanak EG planira se 26. i 27. februara 2015.

EKSPERTNA SKUPINA ZA IZRADU INDIKATORA KVALITETE U OBLASTI MENTALNOG ZDRAVLJA			
1	Dr stomatologije Elma Sokić Begović	Federalno ministarstvo zdravstva	Stručni saradnik
2	Dr Ahmed Novo	Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu Federacije BiH	Direktor
3	Mr sci dr stomatologije Šejla Cilović Lagarija	Zavod za javno zdravstvo FBiH	Stručni saradnik na izradu indikatora
4	Šehzada Salihbašić	Fond zdravstvenog osiguranja i reosiguranja TK	Revizor
5	Halida Vejzagić	Udruženje za uzajamnu pomoć u duševnoj nevolji "TK FENIX"	Članica udruženja
6	Mirha Ošjan	Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine	Viši stručni saradnik
7	Milojko Grujičić	Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske	Savjetnik Ministra
8	Siniša Stević	JU Agencija za sertifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske (ASKVA)	Direktor
9	Slađana Šiljak	JZU Institut za javno zdravstvo Republika Srpska	Načelnica službe za socijalnu medicinu
10	Milenko Pađen	Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske	Izvršni direktor sektora za zdravstvo i kontrolu
11	Mirjana Vidović	Udruženje "ZAJEDNO" - udruženje za podršku porodicama, licima i zajednici u mentalnom zdravlju Banja Luka	Članica udruženja

Više se informacija se može naći u prilogu:

8.4.1.9 – 8.4.1.13. vanjske ocjene i finalni izvještaj akreditiranih CMZ-a;

8.4.1.f Zapisnici Komisije za akreditaciju;

8.4.1.g Zaključci Komisije za akreditaciju;

8.4.1.a Lista akreditiranih centara za mentalno zdravlje u 2014. godini.

e) Akreditacija bolnica prijatelja beba i razvoj standarda za centre za rani rast (UNICEF BiH)

Prošlogodišnji projekat *Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“* je završio ove godine u februaru rezultirajući sa dva akreditirana porodilišta, UKC Tuzla i OBS „prim.dr. Abdulah Nakaš“. U aprilu ove godine je potpisan novi projekat, svojevrsni nastanak prethodnog, pod nazivom *Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“ (BFH) i izrada akreditacijskih standarda za rani rast i razvoj djece (RRRD)* (prilog 8.5.1). Sam projekat je planiran da traje april – decembar 2014. godine i najvjerojatnije će biti produžen do konca aprila 2015. godine.

Projekt se vidi da se sastoji od dvije komponente:

- I komponenta - BFH: vezana je za daljnju akreditaciju „bolnica – prijatelja beba“ gdje je planirano uključiti još 16 porodilišta u FBiH;
- II komponenta - RRRD: se odnosi na razvoj akreditacijskih standarda za rani rast i razvoj djece (RRRD komponenta) te na njihovu implementaciju u domovima zdravlja FBiH.

Planirane faze unutar ove dvije komponente u projektu su sljedeće:

1. Revizija standarda za akreditaciju „bolnica - prijatelja beba“
2. Obuka za osoblje porodilišta
3. Obuka za facilitatore za porodilišta
4. Organizacija facilitacije u porodilištima
5. Obuka za vanjske ocjenjivače
6. Eksterna ocjena deset porodilišta
7. Razvoj standarda za rani rast i razvoj djece (RRRD)
8. Razvoj plana i programa obuke za osoblje domova zdravlja i obuka
9. Razvoj plana i programa obuke za RRRD facilitatore i obuka
10. Facilitatorske posjete domovima zdravlja povodom implementacije RRRD standarda.

U sklopu prve faze projekta je planirana revizija Akreditacijskih standarda za „bolnice – prijatelje beba“. Revidiranim standardima su dodani neki novi kriteriji za kojima se ukazala potreba, naročito nakon poplava koje su zadesile našu zemlju u maju ove godine (prilog 5.3.1).

Prema planu projekta održane su i dvije dvodnevne Obuke za osoblje porodilišta kandidata za akreditaciju, a prema planu i programu razvijenom 2013. godine (vidi Godišnji izvještaj za 2013. godinu). O obukama je napisan i agregirani izvještaj (prilog 8.5.2).

Zatim je organizovana i obuka za vanjske ocjenjivače u julu 2014. godine, koja je organizovana prema planu i programu razvijenom 2013. godine (vidi Godišnji izvještaj za 2013. godinu). O obuci je sačinjen i izvještaj (prilog 8.5.3).

Nadalje je organizovana i obuka za facilitatore, koji će raditi facilitaciju u porodilištima. Za obuku je namjenski razvijen plan i program obuke (prilog 8.5.4). Pošto je ovo napredna obuka, učesnici obuke nisu radili pred- i post-test koji je uobičajen za niže nivoe obuke. Obuka je održana 01.-02.09.2014. godine u Sarajevu u AKAZ-ovim prostorijama. Za ovu obuku je načinjen i izvještaj (prilog 8.5.5).

U sklopu tačke 4, organizovana je facilitacija porodilišta kandidata za akreditaciju „bolnica – prijatelja beba“. Facilitatori su nakon facilitacija izvještavali AKAZ o obavljenoj posjeti na formularu za izvještavanje o facilitaciji koji je AKAZ razvio u tu svrhu (prilog 8.5.6). Izvještaji su detaljno opisali koje kriterije porodilišta ispunjavaju, a na kojima trebaju da dodatno rade, te upute koje im da facilitator. Facilitacija je obavljena u KCUS Sarajevo, Bugojnu, Konjicu, Bihaću, Bužimu, RMC Mostar, KB Mostar, Gračanici, Livnu, Goraždu, Tomislavgradu i Sanskom Mostu (prilog 8.5.6.1 – 8.5.6.19).

U sklopu projekta je urađen i vanjski pregled devet porodilišta. Ocjenjivači su išli u timovima od po dva člana i vođom tima. Timovi su vanjsku ocjenu obavljali po unaprijed utvrđenom rasporedu pregleda (prilog 8.6). Nakon vanjskog pregleda je svaki vođa tima dostavio Finalni izvještaj o vanjskoj ocjeni na obrascu koji je AKAZ razvio za tu potrebu (prilog 8.7). Pregledana su porodilišta u Zenici, Novoj Bili, Gračanici, Livnu, Travniku, KB Mostar, RMC Mostar, Bihaću i Bugojnu. Finalne izvještaje vođe tima (prilog 8.7.1 – 8.7.9) je dalje pregledala Komisija za akreditaciju. Komisija za akreditaciju je za svih 9 vanjskih pregleda odlučila da ispunjavaju uslove te im je dodijeljena Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“ na osnovu Zaključka o prijedlogu odluke o akreditaciji (prilog prilog 8.8 – 8.11).

Nadalje, u sklopu projekta su razvijeni i definisani i akreditacijski standardi za centre za rani rast i razvoj djece (prilog 5.4.1). U svrhu toga je organizovana i jednodnevna obuka za osoblje centara iz cijele FBiH. Obuci su prisustvovali zdravstveni profesionalci iz 12 centara, o čemu je napravljen i izvještaj (prilog 8.12).

Prilozi:

8.5.1 Projekat Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“ i izrada akreditacijskih standarda za rani rast i razvoj djece;

8.5.2 Izvještaj sa Obuke za osoblje porodilišta;

8.5.3 Izvještaj sa Obuke za vanjske ocjenjivače ;

8.5.4 Plan i program Obuke za facilitatore;

8.5.5 Izvještaj sa Obuke za facilitatore;

8.5.6 Formular za izvještavanje o obavljenoj facilitaciji;

8.5.6.1 GAK Sarajevo I;

8.5.6.2 Zapisnik sa održanog sastanka;

8.5.6.3 GAK Sarajevo II;

8.5.6.4 Bihać I;

8.5.6.5 Bihać II;

8.5.6.6 Bugojno I;

8.5.6.7 Bugojno II;

8.5.6.8 Goražde I;

8.5.6.9 Goražde II;

- 8.5.6.10 Konjic I;
- 8.5.6.11 Konjic II;
- 8.5.6.12 Sanski Most I;
- 8.5.6.13 Sanski Most II;
- 8.5.6.14 KB Mostar I;
- 8.5.6.15 RMC Mostar I;
- 8.5.6.16 Gračanica I;
- 8.5.6.17 Livno I;
- 8.5.6.18 Tomislavgrad I;
- 8.5.6.19 Tomislavgrad II;
- 8.6 Raspored pregleda pri vanjskoj ocjeni;
- 8.7 Formular za Finalni izvještaj o vanjskoj ocjeni;
 - 8.7.1 Finalni izvještaj vođe tima Bihać;
 - 8.7.2 Finalni izvještaj vođe tima Bugojno;
 - 8.7.3 Finalni izvještaj vođe tima Gračanica;
 - 8.7.4 Finalni izvještaj vođe tima SKB Mostar;
 - 8.7.5 Finalni izvještaj vođe tima ŽB Livno;
 - 8.7.6 Finalni izvještaj vođe tima Nova Bila;
 - 8.7.7 Finalni izvještaj vođe tima RMC Mostar;
 - 8.7.8 Finalni izvještaj vođe tima JU Travnik;
 - 8.7.9 Finalni izvještaj vođe tima KB Zenica;
- 8.8 Zaključak o prijedlogu o akreditaciji (Zenica, Nova Bila) ;
- 8.9 Zaključak o prijedlogu o akreditaciji (Gračanica, Livno) ;
- 8.10 Zaključak o prijedlogu o akreditaciji (RMC Mostar, KB Mostar, Bugojno) ;
- 8.11 Zaključak o prijedlogu o akreditaciji (Bihać, Travnik) ;
- 8.12 Izvještaj sa Obuke za osoblje RRRD centara.

f) Projekt jačanja sestrinstva u BiH (FAMI fondacija)

U okviru projekta „Jačanje sestrinstva u BiH“ ukupno su održane četiri radionice: **prva** 06.06.2014. godine (Predavači: dr.sci.med. Ahmed Novo, prim.dr. Zoran Riđanović i Melka Mercvajler, prof.), **druga** 12. i 13. juna 2014. godine (Predavači: dr.sci.med. Enes Šaćić i mr.sci.ecc. Maida Nuhić, dipl. pravnik), **treća** 16. i 17. septembra 2014. godine (Predavači: dr. Bakir Nakaš i mr.sci. Nera Kravić, klinički psiholog) i **četvrta** 01. i 02. decembra 2014 godine (Predavači: dr. Lejla Mačković i Spomenka Omanović, dipl.med. sestra).

Lista učesnika je u tabeli koja slijedi:

Lista učesnika edukacije u Projektu „Jačanje sestrinstva u BiH“

	Ime i prezime	Organizaciona jedinica
1.	Dinko Remić	JU DZ Sarajevo
2.	Daniela Ovčina	Odjel za organizaciju, kvalitet i sigurnost
3.	Selma Lučkin	Odjel za organizaciju, kvalitet i sigurnost
4.	Hamida Šabanović	JU DZ Sarajevo, OJ spec-kon.
5.	Jasna Kovač	OJ Novi Grad
6.	Ismeta Kvaka	OJ Novi Grad
7.	Emina Bajramović	OJ Centar
8.	Vernesa Vladavić	OJ Hadžići

9.	Sabina Ikanović	OJ Novo Sarajevo
10.	Atifa Selmanović	OJ Stari Grad
11.	Jasmina Kozarda	OJ Vogošća
12.	Velid Berilo	OJ Trnovo
13.	Zineta Mulaosmanović	OJ Ilidža
14.	Nusreta Dervišević	OJ Ilijaš
15.	Ibrahim Imamović	DZ Visoko
16.	Tajiba Brkić	DZ Vareš
17.	Meho Gežo	DZ Konjic
18.	Emina Džider	DZ Kakanj
19.	Safeta Kulagić	DZ Breza
20.	Nermin Šabeta	Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo
21.	Dženan Pašović	Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo
22.	Ajla Kurtović	Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo
23.	Smiljana Viteškić	Odjel za organizaciju, kvalitet i sigurnost

Projekt „Jačanje sestrinstva u BiH“ započeo je 06.06.2014. godine radionicom koja se održavala u prostorijama Agencije za kvalitet i akreditaciju zdravstvu u F BiH (AKAZ) na temu „Sistem poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite, s osvrtom na sestrinstvo u primarnoj zdravstvenoj zaštiti“. Teme druge radionice u okviru Projekta su bile „Akreditacijski standardi za domove zdravlja i timove porodične medicine,“ i „Dokumentirane politike i procedure“. Drugi dan radionice je bio predviđen za rad u grupama, čiji krajnji rezultat su bile tri napisane procedure, a teme treće radionice: „Timski rad“ i „Vještina komuniciranja u zdravstvu“. Drugi dan ove/treće radionice je bio predviđen za rad u grupama, čiji krajnji rezultat su bile četiri napisane procedure. Teme četvrte radionice su bile „Sigurnost pacijenta“ i „Incidentne situacije/nepovoljni događaji“ Drugi dan radionice je bio predviđen za rad u grupama, čiji krajnji rezultat su bile četiri napisane procedure.

U okviru ovog projekta ukupno je urađeno 14 procedura. Procedure koje su urađene na do sada održanim radionicama:

1. Procedura o identifikaciji pacijenta;
2. Procedura o mjerenju krvnog pritiska;
3. Procedura opšteg izgleda zaposlenika;
4. Procedura povrede oštrim predmetom;
5. Procedura zbrinjavanje opekotina;
6. Procedura uspostavljanja venskog puta;
7. Procedura oslovljavanja pacijenta;
8. Procedura o mjerenju zadovoljstva pacijenta;
9. Procedura-kućne posjete pacijentu;
10. Procedura mjerenja ŠUK-a;
11. Prijava incidentnih situacija;
12. Procedura odlaganja oštarih predmeta;
13. Procedura postupka u slučaju verbalnih i fizičkih prijetnji zaposleniku ustanove;
14. Procedura odlaganja kontaminiranog veša.

U prilogu se nalazi Izvještaj o realizaciji programa edukacije medicinskih sestara/tehničara u okviru Projekta „Jačanje sestrinstva u BiH“ - Prvi šestomjesečni izvještaj za FAMI fondaciju (prilog 8.6.1).

Prilozi:

8.6.1 Realiziranje programa edukacije medicinskih sestara/tehničara u okviru Projekta „Jačanje sestrinstva u BiH“, Prvi šestomjesečni izvještaj.

9. Prisustvo na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima

Po Zakonu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu („SN FBiH“, broj 59/05, 52/11) i člana 22., Agencija u okviru svojih djelatnosti: „sarađuje sa nadležnim organima i institucijama Federacije i kantona, te međunarodnim institucijama i organizacijama iz oblasti poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, kao i iz oblasti akreditacije u zdravstvu“. S tim u vezi kao i sa opredeljenjem direktora i osoblja Agencije da kontinuirano unapređuju svoj rad kao i da jačaju veze sa ključnim akterima u sistemu zdravstvene zaštite, a imajući u vidu limitirane resurse AKAZ je u 2014. godini bio prisutan na sljedećim domaćim i međunarodnim stručnim skupovima:

- a) Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) je bila učesnik na Drugoj regionalnoj konferenciji zdravstva – **Balkan Health Forum 26.-27.02.2014.** u Beogradu (prilog 9.1), koju je organizovala kompanija „Balkan Medical Travel“ na čelu sa generalnim direktorom Minetom Musićem. Na konferenciji se govorilo o medicinskom turizmu i potencijalu zemalja Balkana u ovoj oblasti. Glavni govornik je bio dr. Akan Suver (Akkan Suver), predsjednik Marmara fondacije i organizator Evroazijskog ekonomskog samita. On je istakao da je tržište medicinskog turizma jedino koje je nastavilo rast uprkos ekonomskoj krizi. Na ovom polju prednjači Turska koja je među najrazvijenijim u Evropi, a Slovenija i Makedonija su već uvoliko počele koristiti svoje potencijale. Govornici su bili iz Turske, Velike Britanije, Ukrajine, Bugarske te zemalja regiona.

AKAZ je drugi dan konferencije imao priliku da se predstavi i prikaže svoj rad te načine na koje može doprinijeti medicinskom turizmu. Samo sigurne i kvalitetne zdravstvene usluge, sa educiranim osobljem imaju potencijal da privuku i održe ovu vrstu turizma, a upravo AKAZ je u mogućnosti da radi sertifikaciju (procjenu sigurnosti i bezbjednosti) i akreditaciju (procjenu kvaliteta) pružanja zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama te da educira njihovo osoblje.

- b) Dana 26. i 27. marta 2014. u Sarajevu je održana konferencija "**Izgradnja kohezije i jačanje zdravlja za napredak društva: Promocija zdravlja putem djelovanja na socijalne determinante zdravlja i pristupe angažiranja cijelih vlada**". Konferencija je prvi korak u procesu razvoja javnozdravstvenih politika u Bosni i Hercegovini kroz projekat Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) i Švicarske agencije za razvoj i kooperaciju (SDC) "Jačanje i unapređivanje modernih i održivih javnozdravstvenih strategija, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja stanovništva u BiH". Cilj ovog projekta je da pomogne kreatorima politika u BiH da usklade svoje javnozdravstvene politike sa zajedničkim

ciljevima, vrijednostima i načelima sadržanim u novom Evropskom okviru politike i strategije – Zdravlje 2020.

Na konferenciji je bilo preko 50 učesnika, a među njima i predstavnici Ministarstva civilnih poslova BiH, Federalnog ministarstva zdravstva, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Odjela za zdravstvo i ostale usluge Distrikta Brčko, ali i drugih sektora kako bi se formirala intersektorijalna mreža za razvoj javnozdravstvenih politika. Ispred AKAZ-a, konferenciji su prisustvovali dr. Ahmed Novo, direktor i dr. Tahani Ramović.

- c) UNICEF nastavlja saradnju sa partnerima iz Bosne i Hercegovine i u narednim godinama. Tako je, 07. aprila 2014. godine u Sarajevu, održan skup odnosno prezentacija i razgovor o **Programu saradnje UNICEF-a sa Bosnom i Hercegovinom** za period 2015.-2019. godina, na kojem su pored brojnih programskih partnera prisustvovali i predstavnici Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u F BiH (AKAZ). Nastavak saradnje u procesima reforme u oblastima obrazovanja, socijalne zaštite i pravosuđa kao i zdravstvene zaštite, bila je tema ovog skupa. U uvodnom izlaganju, Florence Bauer, predstavnica UNICEF-a upoznala je prisutne o rezultatima rada u prošloj godini, kao i uspješnim aktivnostima u saradnji sa brojnim partnerima iz Bosne i Hercegovine, koje su pokazale veoma dobre rezultate. Pored nastojanja u jačanju institucija vlasti u oblasti praćenja dječijih prava, smanjenju siromaštva i obezbjeđivanju inkluzivnog pristupa uslugama socijalne zaštite, posebno kada je riječ o je marginalizovanim kategorijama, kao što su Romi i djeca sa smetnjama u razvoju, jednak pristup djece kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti je također jedan od prioriteta. S tim u vezi, poseban naglasak je stavljen na usluge integrisanog ranog dječijeg rasta i razvoja.

U tom smislu i AKAZ će dati svoj doprinos i uključiti se u definiranje i razvoj standarda za rani rast i razvoj djece, koji će se nalaziti u sklopu revidiranih akreditacijskih/sertifikacijskih standarda za domove zdravlja.

- d) U periodu od 15.-17.4.2014. predstavnici Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) su prisustvovali **Geneva Health Forum 2014**. Forum je organizovan od strane Univerzitetske bolnice u Ženevi i Univerziteta u Ženevi, u suradnji sa drugim švicarskim akademskim institucijama i organizacijama koje djeluju u oblasti zdravstva u Ženevi, ali i širom svijeta. Ovaj skup je obradio i neke globalne zdravstvene probleme te je omogućio da se prikažu jedinstvena iskustva i inicijative pokrenute od strane učesnika iz svih dijelova svijeta. Cilj je da se otvore novi vidici i ostvari intersektorijalni pristup u rješavanju kompleksnih pitanja u zdravstvom sektoru.

Ovogodišnji Geneva Health Forum je bio posvećen integrativnom pristupu u rješavanju globalnih zdravstvenih problema. AKAZ je sa kolegama iz Agencije za sertifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske (ASKVA) predstavio rad na temu "Odnosi i komunikacija centara za mentalno zdravlje sa drugim relevantnim akterima u Bosni i Hercegovini", kroz koji su prikazane aktivnosti ove dvije agencije u okviru Projekta mentalnog zdravlja u BiH (prilog 9.2).

- e) U hotelu Hollywood je 07.05.2014. godine održana prezentacija „**Analize isplativosti implementacije programa za smanjenje štete od upotrebe droga u FBiH**“ pod pokroviteljstvom UG Margina. Prezentaciju Analize je pred oko 30 učesnika relevantnih državnih i stranih institucija održao predsjednik udruženja, Denis Dedajić. To je dokument, prvi takve vrste u našoj zemlji, na kojem je UG Margina vrijedno radila od jula 2013. godine. Analiza isplativosti implementacije programa za smanjenje štete od upotrebe droga u FBiH predstavlja godišnje troškove rada jednog drop-in centra i poredi ih sa troškovima liječenja korisnika koji injekciono koriste opojne supstance, a oboljeli su od HCV i HIV. Tokom nastavka radnog dijela programa dr. Čardaklija je predstavio Politiku za smanjenje štete (harm reduction) od upotrebe droga u Federaciji Bosne i Hercegovine, mart 2014. Ispred Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH – AKAZ je dr.sc. Vera Kerleta-Tuzović učesnicima predstavila nacrt Akreditacijskih standarda za drop-in centre u FBiH. U aktivnoj diskusiji su učesnici dali vrijedne komentare koji će pomoći u definisanju finalne verzije standarda. Svi učesnici su pozvani da u pisanoj formi daju svoje komentare i sugestije koje će uputiti AKAZ-u.
- f) Federalna komora magistara farmacije u saradnji sa Farmaceutskim društvom FBiH je 31.05.-01.06.2014. godine u Konjicu u Hotelu Garden Resort City organizovala treći simpozij farmaceuta na temu „**Novi izazovi za farmaceuta**“ (prilog 9.3). Na simpozij se odazvalo preko 560 magistara farmacije. Drugi dan simpozija su dr.sc.med. Ahmed Novo, direktor i dr.sc.ph. Vera Kerleta-Tuzović, stručni saradnik održali dva predavanja ispred Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ): „Indikatori kvaliteta i sigurnosti u apotekama“ (prilog 9.4) i „Samoocjena u apoteci“ (prilog 9.5). Oni su učesnike podsjetili na njihove obaveze u vezi sa sertifikacijom apoteka i dali više detalja o indikatorima i njihovom definisanju, prikupljanju i značaju u zdravstvu te o procesu samoocjene u apoteci i kako je uraditi na pravi način.

Simpozij je, kako su to organizatori i planirali, obradio akuelne teme kao i problematiku sa kojom se susreću magistri farmacije u svakodnevnom radu u apoteci. Organizator je ovaj put pozvao i predavače iz Hrvatske i Srbije, kako bi podjelili svoja znanja i iskustva u praksi, a također su predstavljani i novi preparati sponozora Simpozija.

- g) Predstavnici Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (AKAZ) su prisustvovali konferenciji u organizaciji UNICEF-a na temu „**Postignuća i perspektive u oblasti unapređenja ranog rasta i razvoja djece i uspostavljanje sistema za ranu detekciju i intervenciju kod djece sa poteškoćama u rastu i razvoju**“ koja je održana u Neumu, 25.-27.06.2014. godine. Ispred Agencije su Konferenciji prisustvovali dr.sc.med. Ahmed Novo, direktor, i dr.sc.ph. Vera Kerleta-Tuzović, doc. koji su učesnicima predstavili Agenciju i njen rad te akreditacijske standarde za rani rast i razvoj djece 0 – 3 godine u predavanju „Standardi integrisanih usluga ranog rasta i razvoja kao dio standarda primarne zdravstvene zaštite“. Drugog dana Konferencije je upriličen grupni rad na temu „Izrada smjernica, dugoročnih i kratkoročnih ciljeva za svoj kanton prema Akcionom planu iz strategije“ koji je rađen u grupama prema pripadnosti kantonima čiji su rezultati prezentirani zadnjeg dana.

Pored osoblja UNICEF-a koji su tu bili kao domaćini, Konferenciji je prisustvovalo više od 140 učesnika, predstavnika ministarstava zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite,

predstavnicima domova zdravlja, vrtića, nevladinih organizacija i drugih ustanova koje predstavljaju ključne aktere u sistemu.

- h) U periodu od 7. do 9. jula 2014. godine, u okviru aktivnosti Zdravstvene mreže jugoistočne Evrope (Mreža), je u Bukureštu Rumunija, održana radionica na temu **„Increasing Blood Availability and providing the highest donor and patient safety in transfusion therapy in emergency special circumstances“**. Cilj radionice je bio pregled aktivnosti i izazova s kojim se susreću zemlje članice Mreže u vezi sa primjenom direktive Evropske komisije 2002/98/EC koja postavlja standarde sigurnosti i kvaliteta u vezi sa prikupljanjem, testiranjem, procesiranjem, skladištenjem i distribucijom ljudske krvi i krvnih komponenti. Ovaj skup je bio odlična prilika da se razmijene iskustva za zemljama članicama EU, zemljama članicama Mreže te drugim susjednim zemljama. Zdravstvena mreža jugoistočne Evrope politički je i tehnički forum država članica (Albanije, BiH, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Moldavije, Rumunjske, Srbije, Makedonije i Izraela) osnovan 2001. godine u Sofiji, Bugarskoj, u sklopu Inicijative za socijalnu koheziju Pakta o stabilnosti za jugoistočnu Europu.

Pored zemalja članice Mreže na ovoj radionici su učestvovali i predstavnici Turske i Kosova. Bosnu i Hercegovinu su predstavljali: dr. Ahmed Novo, AKAZ, dr. Aida Đozo i dr. Alma Ljuca iz Zavoda za transfuzijsku medicinu FBiH, dr. Andreja Subotić-Popović, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS i dr. Vesna Vujić-Aleksić, ASKVA.

- i) Švicarska agencija za razvoj i suradnju (SDC) je u periodu 25. do 30. avgust 2014. podržala učešće direktora AKAZ-a u ljetnoj školi u Luganu, Švicarska. Dr. Novo je pohađao kurs **„Ekonomska evaluacija procjene zdravstvenih tehnologija“**. Predavanja i vježbe su bili organizirani u Università della Svizzera Italiana uz sjajnu organizaciju i vrhunske predavače. Predavači su bili prof.dr. Urs Brugger, Švicarska, prof.dr. Mike Durmond, UK i prof.dr. Marco Barbieri, Italija. Certifikat za uspješno završeni kurs i dva ECTS kredita je u prilogu (prilog 9.6)
- j) Dvodnevna radionica **„Razvoj akreditacijskih standarda za porodilišta i neonatalnu zdravstvenu zaštitu“**, održana je u hotelu „Park“ 15. i 16. septembra 2014. godine u Beogradu. Radionicu je organizirao Regionalni razvojni centar za akreditaciju i kontinuirano unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite, Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope, Ministarstvo zdravlja Republike Srbije i UNICEF. Skup je otvorio državni sekretar Ministarstva zdravlja doc.dr Ferenc Vicko izjavivši da vjeruje da će izrada akreditacijskih standarda za porodilišta i neonatalnu zdravstvenu zaštitu doprinijeti da se postignu trajni rezultati programa „Mother and Baby Friendly Hospitals“. Nakon toga prisutnima su se obratili Michel Saint-Lot, direktor UNICEF-a u Srbiji i dr. Snežana Manić, direktor Agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova Srbije i Regionalnog razvojnog centra za akreditaciju i kontinuirano unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite, istakavši važnost ovog skupa za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite majke i deteta.

Skupu su prisustvovali predstavnici zemalja članica Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope i to: Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Moldavije, Makedonije i Crne Gore. Pored navedenih učesnika radionice su bili zdravstveni profesionalci u ovoj oblasti iz Srbije.

- k) **Prvi simpozijum specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine** održan je u Neumu, 22-25.09.2014. godine na temu „Izazovi u javnom zdravlju“. Učesnici ovog simpozijuma su prikazali najznačajnije rezultate svog profesionalnog djelovanja u oblasti javnog zdravlja, ukazali na buduće pravce rada te kreirali nove inicijative u cilju što uspješnijeg odgovora izazovima koje nameće složena javnozdravstvena svakodnevica. Direktor AKAZ-a dr. Ahmed Novo je na ovom skupu prezentirao aktivnosti Agencije sa dva rada: A. Novo, V. Kerleta – Tuzović. Sertifikacija – uspostava sistema sigurnosti u zdravstvenoj zaštiti.

Zbornik radova Prvog simpozijuma specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine. Udruženje specijalista javnozdravstvenih disciplina. 24-25, 2014. i A. Novo, V. Kerleta-Tuzović, S. Bajraktarević, V. Doder. Akreditacija „bolnica – prijatelj beba“. Zbornik radova Prvog simpozijuma specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine. Udruženje specijalista javnozdravstvenih disciplina. 26-27, 2014 (prilog 9.7).

- l) U Fojnici je 22. i 23. novembra 2014. godine održan **Prvi međunarodni kongres** pod nazivom „**Partnerstvo sa pacijentima**“, koji je organizavalo Udruženje medicinskih sestara i tehničara intenzivne medicine u Bosni i Hercegovini. Ovom skupu je prisustvovalo oko 150 učesnika. Pored predavača iz Turske, Makedonije, Italije, Hrvatske, Njemačke i Bosne i Hercegovine, ovom skupu su prisustvovali i pacijenti koji su sa prisutnima podijelili svoja iskustva i pri tome dali veoma korisne sugestije, koje će umnogome doprinijeti i poboljšanju kvaliteta u jedinicama intenzivne njege. Na ovom značajnom skupu prisutni su bili upoznati i sa aktivnostima Agencije za kvalitet i akreditaciju i zdravlju u FBiH (AKAZ), s posebnim naglaskom na partnerstvo sa pacijentima. Naglašeno je da postoji i značajna saradnja sa pacijentima u izradi standarda sigurnosti i kvaliteta. U procesu uspostavljanja sistema kvaliteta u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, AKAZ ima jasnu sliku da pacijent više nije samo objekat koji bez pitanja prolazi kroz zdravstveni sistema, nego je sve više ravnopravni partner kako u odnosu sa zdravstvenim profesionalcima tako i u rješavanju svojih zdravstvenih problema.

Uz to, ovom prilikom je istaknuto , da AKAZ u svim svojim djelatnostima u procesu uvođenja sistema kvaliteta u zdravstvene ustanove, posebno mjesto daje medicinskim sestrama/tehničarima imajući u vidu važnost njihove uloge u procesu rada i njege bolesnika.

- m) Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravlju u FBiH (AKAZ) je učestvovala na **Simpoziju magistara farmacije FBiH** sa međunarodnim učešćem koji se održavao u Zenici 22.-23.11.2014. godine. Simpozij je održan na temu „**Kako promijeniti ulogu magistra farmacije**“ (prilog 9.8) u organizaciji Federalne komore magistara farmacije i Farmaceutskog društva FBiH. Shodno tome je odziv zdravstvenih profesionalaca na učešće na Simpoziju bio veliki. AKAZ je održao dva značajna i dobro propraćena predavanja: Integrativne usluge u zdravstvenom sistemu (prilog 9.9) , dr.sc.med. Ahmed Novo i Sertifikacija u zdravlju (prilog 9.10), dr.sc.ph. Vera Kerleta-Tuzović, doc.

- n) U organizaciji Direktorata za unapređenje i kontrolu kvaliteta Ministarstva zdravlja i uz podršku **TAIEX**-a, 22. i 23. decembra 2014. godine, održana je višekorisnička radionica sa međunarodnim učešćem pod nazivom „**Bezbjednost pacijenta i menadžment neželjenih događaja**“ na kojoj je učestvovao direktor AKAZ-a dr. Ahmed Novo.

Direktorica Direktorata za unapređenje kvaliteta, dr Sanja Simović ukazala je na značaj organizovanja navedene radionice za zdravstveni sistem Crne Gore. Naime, unapređenje sigurnosti pacijenta i prevencija bolničkih infekcija preporukom Vijeća EU od juna 2009.godine o bezbjednosti pacijenta, uključujući prevenciju i kontrolu infekcija vezanih za zdravstvenu zaštitu (2009/C151/01) i Direktivom 2011/24/EU o pravima pacijenta u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, definirane su za sve zemlje EU preporuke i obaveze da izgrađuju sistem koji će omogućiti dobru implementaciju navedenih preporuka.

Prilozi:

- 9.1 Agenda – Balkan Health Forum;
- 9.2 Poster prezentacija: Relations and Communication of the Centres for Mental Health with Other Relevant Stakeholders in Bosnia and Herzegovina – Geneva Health Forum 2014;
- 9.3 Simpozij magistara farmacije „Nova uloga magistara farmacije u sistemu zdravstvene zaštite“;
- 9.4 Rad dr. Ahmed Novo na temu: „Indikatori sigurnosti i kvaliteta u apotekama“ - Simpozij magistara farmacije „Nova uloga magistara farmacije u sistemu zdravstvene zaštite“;
- 9.5 Rad Ahmed Novo i Vera Kerleta Tuzović na temu: „Samoocjena u apoteci“ “ - Simpozij magistara farmacije „Nova uloga magistara farmacije u sistemu zdravstvene zaštite“;
- 9.6 Dr. Ahmed Novo - Certifikat za uspješno završeni kurs „Ekonomska evaluacija procjene zdravstvenih tehnologija“ i dva ECTS kredita;
- 9.7 Rad A. Novo, V. Kerleta-Tuzović, S. Bajraktarević, V. Doder na temu Akreditacija bolnica prijatelja beba - Prvi simpozijum specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine „Izazovi u javnom zdravstvu“;
- 9.8 Agenda - Simpozij magistara farmacije „Kako promijeniti ulogu magistra farmacije“;
- 9.9 Rad dr. Ahmed Novo na temu: Integrativne usluge u zdravstvenom sistemu - Simpozij magistara farmacije „Kako promijeniti ulogu magistra farmacije“;
- 9.10 Rad doc. dr. Vera Kerleta Tuzović i dr. Ahmed Novo na temu: Sertifikacija u zdravstvu - Simpozij magistara farmacije „Kako promijeniti ulogu magistra farmacije“.

10. Akreditacija zdravstvenih ustanova

a) Vanjska ocjena Doma zdravlja Gračanica

U toku 3. i 4. februara 2014. godine, obavljena je vanjska ocjena JZU Doma zdravlja Gračanica u svrhu akreditacije. Tim vanjskih ocjenjivača je činio: Enes Šaćić, glavni ocjenjivač, Melida Hasanagić, član tima, Vera Tuzović Kerleta, ocjenjivač dokumentacije, član tima. Na osnovu ispunjenosti akreditacijskih standarda za dom zdravlja vanjski ocjenjivači su pregledali slijedeće službe Doma zdravlja Gračanica:

- Menadžment;
- Služba za plućne bolesti i tuberkulozu;
- Služba za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju;
- Služba za zdravstvenu zaštitu žena;
- Služba za higijenu i epidemiologiju;
- Služba interne medicine;
- Služba za kućno liječenje;
- Služba za laboratorijsku dijagnostiku;
- Služba za ORL;
- Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske djece;
- Služba za RTG;
- Služba hitne medicinske pomoći;
- Služba za zdravstvenu zaštitu zuba i usta;
- Tehnička služba.

Ostvareni poeni ispunjenosti standarda bili su 4.384/4.085 ili 93,2%.

Više informacija može se vidjeti iz priloga:

10.1.1 DZ Gračanica bodovanje ispunjenosti akreditacijskih standarda;

10.1.2 Finalni izvjestaj vanjske ocjene.

Vanjska ocjena timova porodične medicine

Tokom navedenog perioda urađene su i vanjske ocjene ambulanti za sedamnaest (17) timova porodične / obiteljske medicine DZ Gračanica. Vanjski ocjenjivači na terenu su bili: Suada Škapurević, Farida Mehić, Katmerka Cerić. Ocjenjeni timovi porodične / obiteljske medicine bili su:

- TIM 1 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 2 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 4 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 5 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 6 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 7 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 8 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 12 – Ambulanta Stjepan Polje;
- TIM 13 – Ambulanta Gornja Orahovica;
- TIM 16 – Ambulanta Malešići;
- TIM 17 – Ambulanta Donja Orahovica;

- TIM 18 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 19 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 20 – Ambulanta DZ Gračanica;
- TIM 21 - Ambulanta Soko;
- TIM 22 - Ambulanta Vranovići;
- TIM 24 - Ambulanta Miričino polje.

Pregledani timovi porodične medicine bili su u sklopu Doma zdravlja (7 timova) i na teritoriji općine Gračanica (10 timova), nijedan tim nije dobio ocjenu ispod 80%, tako da su svi stekli uslove za akreditaciju.

Više informacija može se vidjeti iz priloga:

10.2. Vanjski pregled (ocjene i finalni izvještaji vanjskog pregleda);

10.3. Komisija za akreditaciju DZ Gračanica.

Na osnovu članova 28. i 29. Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu (Sl. Novine FBiH 59/05 i 52/11) i člana 22. Pravilnika o načinu i postupku dodjele, ukidanja i obnove akreditacije u zdravstvu Komisija za akreditaciju DZ Gračanica u sastavu: dr.med. Enis Hasanović, kao predsjednik; dr.med. Fadila Mehmedbašić, kao član; i dr.stom. Vildana Doder, kao član, je na sjednici 10. marta 2014. godine razmotrila izvještaje vanjskih ocjenjivača o akreditacijskim posjetama u DZ iz dispozitiva i zaključila da je iz izvještaja o akreditacijskom pregledu evidentno da pregledani DZ u službama i ambulantom porodične medicine van glavne zgrade ispunjava uslove za dodjelu akreditacije i predlaže Upravnom odboru dodjelu bezuslovne akreditacije i izdavanje Rješenja o akreditaciji.

Više informacija može se vidjeti iz priloga:

10.3.1 Zapisnik Komisije za akreditaciju DZ Gračanica

10.3.2 Zaključak Komisije za akreditaciju DZ Gračanica

b) Akreditacija centra za mentalno zdravlje

U 2014. godini je AKAZ obavio osam vanjskih pregleda centara za mentalno zdravlje u svrhu akreditacije kroz projekat Mentalno zdravlje i to sljedećim rasporedom:

- 03.-04. 02.2014. CMZ Gračanica (ocjenjivači: Klementina Nuk-Vuković, Suada Škapurević)
- 20.-21.2.2014. CMZ Novi Grad (ocjenjivači: Lejla Mačković, Sonja Perović);
- 20.-21.02.2014. CMZ Zenica (ocjenjivači: Spomenka Omanović, Meliha Hrustić);
- 08.-09.12.2014. CMZ Novo Sarajevo (ocjenjivači: Melida Hasanagić, Sonja Perović);
- 08.-09.12.2014. CMZ Stari Grad (ocjenjivači: Ljubica Ćuk, Nermina Vehabović Rudež);
- 08.-09.12.2014. CMZ Ilidža (ocjenjivači: Suada Škapurević, Jasminka Jašić);
- 08.-09.12.2014. CMZ RMC Mostar (ocjenjivači: Klementina Nuk-Vuković, Meliha Hrustić);
- 08.-09.12.2014. CMZ Travnik (ocjenjivači: Lejla Mačković, Spomenka Omanović).

AKAZ Komisije za akreditaciju Centara za mentalno zdravlje:

- 10. marta 2014. godine Komisija za akreditaciju u sastavu: dr.med. Enis Hasanović, kao predsjednik; dr.med. Fadila Mehmedbašić, kao član; i dr.stom. Vildana Doder, kao član, donijela je Zaključak o prijedlogu za akreditaciju: DZ Gračanica i CMZ DZ Gračanica

- 10. marta 2014. godine Komisija za akreditaciju u sastavu: dr.med. Fadila Mehmedbašić, kao predsjednik; dr.stom. Vildana Doder, kao član; i dr.pharm. Vera Kerleta Tuzović, kao član, donijela je Zaključak o prijedlogu za akreditaciju: CMZDZ Tuzla, CMZDZ Bihać, CMZ DZ Srebrenik, CMZDZ Vitez i CMZDZ Zenica.
- 10. marta 2014. Komisija za akreditaciju u sastavu: Klementina Nuk Vuković, kao predsjednik; dr.stom. Vildana Doder, kao član; i dr.pharm. Vera Kerleta Tuzović, kao član, donijela je Zaključak o prijedlogu za akreditaciju: CMZ DZ Vogošća i CMZ DZ Novi Grad.
- 11. decembra 2014. godine Komisija za akreditaciju u sastavu: prim.dr. Fadila Mehmedbasic, kao predsjednik; prim.dr. Vildana Doder, kao član; dr.mr.sci.med. Enis Hasanović, kao član, donijela je Zaključak o prijedlogu za akreditaciju: CMZ DZ Novo Sarajevo, CMZ DZ Stari Grad, CMZ DZ Ilidža, CMZ RMC Mostar i CMZ DZ Travnik.

AKAZ Upravni odbor: Rješenja o akreditaciji centara za mentalno zdravlje

- 25.04.2014. CMZ Novi Grad br. 02-37-599-3/14;
- 25.04.2014. CMZ Vogošća br. 02-37-599-4/14;
- 25.04.2014. CMZ Bihać br. 02-37-599-8/14;
- 25.04.2014. CMZ Zenica br. 02-37-599-5/14;
- 25.04.2014. CMZ Tuzla br. 02-37-599-9/14;
- 25.04.2014. CMZ Vitez br. 02-37-599-6/14;
- 25.04.2014. CMZ Gračanica br. 02-37-599-1/14;
- 25.04.2014. CMZ Srebrenik br. 02-37-599-7/14;
- 12.12.2014. CMZ Novo Sarajevo br. 02-37-861-1/14;
- 12.12.2014. CMZ Stari Grad br. 02-37-861-2/14;
- 12.12.2014. CMZ Ilidža br. 02-37-861-3/14;
- 12.12.2014. CMZ RMC Mostar br. 02-37-861-4/14;
- 12.12.2014. CMZ Travnik br. 02-37-861-5/14.

c) Akreditacija bolnica – prijatelja beba

U 2014. godini AKAZ je obavio kroz projekat Akreditacija „bolnica – prijatelja beba“ vanjski pregled 10 odjela/klinika za ginekologiju i porodiljstvo i to sljedećim rasporedom:

- 13.-14.03.2014. Opšta bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo (ocjenjivači: Jasmin Hodžić, Šejla Balić, Senada Mujačić);
- 18.-19.08.2014. Kantonalna bolnica Zenica (ocjenjivači: Enis Hasanović, Gorjana Novaković, Sanja Marušić);
- 09.-10.09.2014. Hrvatska bolnica „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila (ocjenjivači: Almir Kovačević, Enis Hasanović, Mirela Mešić);
- 21.-23.10.2014. Županijska bolnica "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno (ocjenjivači: Jasmin Hodžić, Eldina Šešlak, Martina Čuić);
- 26.-28.10.2014. Opća bolnica "Dr Mustafa Beganović" Gračanica (ocjenjivači: Gorjana Novaković, Roberta Perković, Azra Hasić-Ćesić);
- 20.-21.11.2014. JU Bolnica Travnik (ocjenjivači: Almir Kovačević, Aida Filipovic Hadziomeragić, Azra Karić);
- 30.11-02.12.2014. Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić" Bihać (ocjenjivači: Vahidin Katica, Azra Karić, Martina Čuić);

- 30.11-02.12.2014. Regionalni medicinski centar "Dr.Safet Mujić" Mostar (ocjenjivači: Senada Kurtić, Azra Hasić-Ćesić, Dario Ivanišević)
- 30.11-02.12.2014. Sveučilišna klinička bolnica Mostar (ocjenjivači: Jasmin Hodžić, Eldina Šešlak, Roberta Perković);
- 07.-09.12.2014. Opća bolnica Bugojno (ocjenjivači: Enis Hasanović, Lejla Karabašić, Almira Šiljedić).

Sastav Komisija za akreditaciju „bolnica – prijatelja beba“, ustanove i datumi sjednica su bili sljedeći:

- godine Klinika za ginekologiju i akušerstvo Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla, (članovi Komisije: prim.dr. Vildana Doder, kao predsjedavajuća, mr.sc.med. Vahidin Katica, član, Sabaha Dračić, član);
- 20.05.2014. godine Odjeljenje za ginekologiju i akušerstvo Opšte bolnice „Abdulah Nakaš“ Sarajevo, (članovi Komisije: prim.dr. Vildana Doder, kao predsjedavajuća, mr.sc.med. Vahidin Katica, član, prim.dr.mr.sc. Sabaha Dračić, član);
- 21.10.2014. godine Služba za ženske bolesti, perinatologiju i neonatologiju pri Kantonalnoj bolnici Zenica i Odjelu za ginekologije i rodilišta pri Hrvatskoj bolnici „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila, (članovi Komisije: prim.dr. dr. Vildana Doder, kao predsjedavajuća, dr.med. Jasmina Šlaku, član, prim.dr.mr.sc. Sabaha Dračić, član);
- 13.11.2014. godine Ginekološki odjel pri Općoj bolnici “Dr Mustafa Beganović” Gračanica i Odjel za ženske bolesti i porode pri Županijskoj bolnici "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno, (članovi Komisije: prim.dr. dr. Vildana Doder, kao predsjedavajuća, dr.med. Jasmina Šlaku, član, prim.dr.mr.sc. Sabaha Dračić, član);
- 11.12.2014. godine Centar za majku i dijete Regionalnog medicinskog centra "Dr.Safet Mujić" Mostar, Klinika za ginekologiju i porodništvo Sveučilišne kliničke bolnice Mostar i porodilište Opće bolnice Bugojno, (članovi Komisije: prim.dr. dr. Vildana Doder, kao predsjedavajuća, dr.med.sci. Aida Filipović Hadžiomerađić, član, prim.dr.mr.sc. Sabaha Dračić, član);
- 11.12.2014. godine Medicinskoj odjel za ginekologiju i akušerstvo Kantonalne bolnice „Dr. IrfanLjubijankić" Bihać i Ginekološko-porođajna služba JU Bolnice Travnik, (članovi Komisije: prim.dr. dr. Vildana Doder, kao predsjedavajuća, dr.sc.med. Jasmina Krehić, član, prim.dr.mr.sc. Sabaha Dračić, član).

Rješenja o akreditaciji za „bolnice - prijatelji beba” Upravni odbor AKAZ-a je donio na sljedećim sjednicama (datum, ustanova, broj rješenja):

- 28.05.2014. GAK - Opća bolnica Sarajevo br. 02-37-642-3/14;
- 25.04.2014. GAK - Univerzitetski klinički centar Tuzla br. 02-37-599-2/14;
- 29.10.2014. Služba za ženske bolesti, perinatologiju i neonatologiju Kantonalne bolnice Zenica br. 02-37-790-2/14;
- 29.10.2014. Odjel za ginekologije i rodilišta pri Hrvatskoj bolnici „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila br. 02-37-790-1/14;
- 19.11.2014. Ginekološki odjel Opće bolnice “Dr Mustafa Beganović” Gračanica br. 02-37-822-1/14;

- 19.11.2014. Odjel za ženske bolesti i porode Županijske bolnice "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno br. 02-37-822-2/14;
- 12.12.2014. Ginekološko-porođajna služba JU Bolnice Travnik br. 02-37-860-1/14;
- 12.12.2014. Medicinski odjel za ginekologiju i akušerstvo Kantonalne bolnice „Dr. Irfan Ljubijankić" Bihać br. 02-37-860-2/14;
- 12.12.2014. Klinika za ginekologiju i porodništvo Sveučilišne kliničke bolnice Mostar br. 02-37-860-4/14;
- 12.12.2014. Centar za majku i dijete Regionalnog medicinskog centra "Dr.Safet Mujić" Mostar br. 02-37-860-3/14;
- 12.12.2014. Porodilište Opće bolnice Bugojno br. 02-37-860-5/14.

Prilog

11. 4 Registar akreditiranih ustanova

Direktor Agencije za kvalitet
i akreditaciju u zdravstvu u F BiH

Dr. Ahmed Novo

Sarajevo, 12.01.2015. godine